

Mimis ja
jäätelötalvi

*Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoilu- ja taideinstituutti
Muotoilun koulutusohjelma
Muoti- ja vaate suunnittelu*

*Laura Kunnas
Opinnäytetyö
Kevät 2011
75 sivua*

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyömällistoni on tehty ylijäämä- sekä kierrätysmateriaaleista. Mällistoni tuotteet on suunniteltu naisille talvelle 2011-2012. Suunnitteluni on materiaalilähtöistä ja työstän kankaita mm. erilaisin tilkkutekniikoin. Visuaalisena inspiraationlähteenäni on mielikuvituksellinen maailma jäätyneestä kesästä.

Avainsanat: Ylijäämämateriaali, hukkapalat, kierrätysmateriaali, tilkut, tilkkutekniikat

*Lahti University of Applied Sciences
Institute of Design
Degree Programme in Design
Fashion Design*

*Laura Kunnas
Graduation work
Spring 2011
75 pages*

ABSTRACT

My Graduation work is made of left over- and recycled materials. The collection is designed for women for winter 2011-2012. Design in the collection is material-oriented and I use different quilt and patchwork techniques. Visual inspiration source comes from imaginative world of frozen summer.

Key words: Left over materials, recycled materials, patchwork, quilts

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO

2. AIHEEN ESITTELY 10-13

- 2.1 Keskeiset lähtökohdat
- 2.2 Kohderyhmä
- 2.3 Tuotteet ja materiaalit
- 2.4 Tavoitteet
- 2.5 Konsepti ja nimi

3. IDEAMAAILMA 14-23

- 3.1 Inspiraationa toisten jätteet
- 3.2 Tilkut
- 3.3 Jäätynyt kesä
- 3.4 Muoti + käsityö = yksilöllinen vaate
- 3.5 Kestävä kehitys
  - 3.5.1 Kulutuskäyttäytyminen

4. SUUNNITTELUPROSESSI 24-37

- 4.1 Aiheen valinta
- 4.2 Ylijäämämateriaalit
- 4.3 Materiaalien hankinta
- 4.4 Tekniikat
- 4.5 Luonnokset
- 4.6 Suunnittelu ja kaavoitus
  - 4.6.1 Kaavoitus ja sarjonta
  - 4.6.2 Prosessinkuvaus

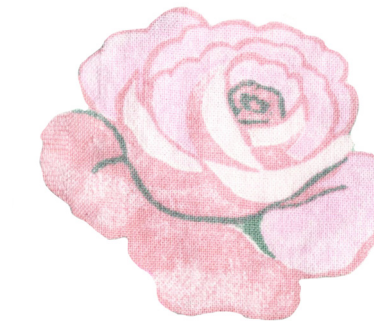
5. MALLISTO 38-43

- 5.1 Runkosuunnitelma
- 5.2 Materiaalit
- 5.3 Värikartta

6. TUOTTEET 44-69

7. ARVIOINTI 71

LÄHTEET

1. JOHDANTO

Opinnäytetyömallistoni on inspiraatiomallisto, joka koostuu teollisuudesta jääneestä hukka- ja ylijäämämateriaalista, sekä kierrätetystä materiaalista.

Tavoitteenani on tehdä näyttäviä ja persoonallisia vaatteita, jotka ovat käytännöllisiä ja sisältävät ekologisen arvon.

Työskentelytapani on materiaalilähtöinen. Inspiroidun niistä materiaaleista, mitä on saatavilla. Materiaalin työstämisessä olen käyttänyt mm. erilaisia tilkkutekniikoita.

Tärkein inspiraationlähteeni on materiaali. Materiaalien pohjalta olen luonut kuvitteellisen maailman jäätyneestä kesästä. Hukkamateriaalien ja tilkkutekniikoiden pohjalta suunnittelen talvivaatemalliston naisille sesongille talvi 2011-2012.

2. AIHEEN ESITTELY

Käsittelen työssäni hukka-, ylijäämä- sekä kierrätysmateriaaleja, sekä niiden saatavuutta Suomessa. Otan kantaa vaateollisuuden ekologisuuteen ja siihen, miten suunnitteli- ja voi vaikuttaa. Pohdin Kulutuskäyttäytymisen muutoksia ja käsityön suhdetta muotiin. Tutkin ja kehitän mm. erilaisia tilkkutekniikoita, joita käytän mallistoni tuotteissa.

2.1 KESKEISET LÄHTÖKOHDAT

Tärkein lähtökohtani opinnäytetyötä aloittaessani oli ekologisuus. Ekologisuus on minulle perusarvo, jota haluan opinnäytetyössäni, sekä tulevaisuudenkin projekteissa toteuttaa. Siksi valitsin materiaaalipohjakseni teollisuudesta ylijääneet hukka- ja ylijäämä- sekä kierrätysmateriaalit.

Toinen tärkeä arvo minulle on yksilöllisyys. Yksilöllisyyttä vaatteisiini tuovat erilaiset kädentaitoa vaativat tekniikat sekä materiaalin vaihtelevuus. Edullinen materiaali antaa mahdollisuuden toteuttaa tekniikoita ja tuotteita, jotka vaativat paljon kangasta.

Työskentelytapani on materiaalilähtöistä. Inspiroidun siitä materiaalista, mitä on saatavilla ja työstän materiaaleja mahdollisuuksien mukaan.

2.2 KOHDERYHMÄ

Mallistoni tuotteet on suunniteltu naisille, jotka arvostavat vaatteissa kotimaisuutta, laatua ja ekologisuutta. He ovat nykyaikaisia naisia, jotka pyrkivät kuluttamaan vähän ja kunnioittavat luontoa. He vaativat tuotteiden valmistuselta ekologisuutta, eettisyyttä sekä yksilöllisyyttä ja tuotteilta pitkäikäisyyttä ja helppohoitoisuutta. Tuotteideni kuluttajat pitävät väreistä ja hauskoista yksityiskohdista.

2.3 TUOTTEET JA MATERIAALIT

Mallistoni kaikki tuotteet ovat kaavoitettuja. Mallit ovat yksinkertaisia, koska tuotteiden mielenkiinto on materiaalien ja värien yhdistelmissä.

Malliston tuotteet ovat yhdisteltävissä mielenkiintoisiksi asukokonaisuuksiksi, mutta ne ovat näyttäviä myös yksittäin käytettyinä kiinnostavien yksityiskohtiensa ansiosta.

Kaikki tuotteet eivät sellaisenaan ole teollisesti tuotettavia, mutta ne voisi siirtää teolliseen tuotantoon joko ideoina, tai muuntamalla tekniikat teolliseen tuotantoon soveltuviksi. Mallistossa käytetyt ylijäämä- ja kierrätysmateriaalit ovat esteenä malliston teollistamiselle, koska

materiaalin saatavuus on vaihtelevaa ja erät pieniä. Mallisto on siis suunniteltu valmistettavaksi piensarjatuotantona, jolloin tuotteiden yksilöllisyys säilyy.

Vaatteet on kaavoitettu niin, että niissä on mukava ja helppo olla ja liikkua. Tuotteet on suunniteltu helposti puettaviksi ja pohjoisen kylmiin talviin soveltuviksi. Inspiraatio talvimalliston tekemiseen tuli talvella 2010, jolloin oli niin kylmä, ettei kaapista löytynyt tarpeeksi lämpimiä vaatteita.

Vaatteiden suunnittelussa olen huomionut myös vaatteen sisäpuolen. Minulle on tärkeää, että vaate näyttää ja tuntuu hyvältä myös sisäpuolelta. Mallistossa halusin käyttää pääsääntöisesti luonnonkuituja ja muuntokuituja niiden tunnun ja helppohoitoisuuden vuoksi.

2.4 TAVOITTEET

Opinnäytetyössäni tärkeä tavoite on tiedostaa omat vahvuuteni ja osaamiseni suunnittelijana ja tekijänä. Tavoitteenani on hyödyntää osaamistani mahdollisimman laajasti ja luoda itseni näköinen mallisto, jossa värit ja kuosit yhdistyvät kauniiksi harmonioiksi.

Tavoitteenani on suunnitella erilainen talvivaatemallisto, jossa on värikkäitä talvivaatteita perinteisten tummasävyisten talvivaatemallistojen sijaan. Haluan mallistollani tuoda hitusen iloa ja hilpeyttä kaamosajan keskelle.

Haluan murtaa mielikuvia ns. ekologisesta mallistosta käyttämällä raikkaita värejä ja suunnittelemalla naisellisia ja muodikkaita tuotteita. Tarkoitukseni on tehdä tuotteita, joista kierrätys ja ekologisuus eivät näy ulospäin. Hyvänä esimerkkinä ekologisesta kierrätysmateriaaleja käyttävästä yrityksestä on Globe Hope. Globe Hopen tuotteet edustavat mielestäni hyvin yleistä käsitystä ekologisista tuotteista. (www.globehope.com)

Työni kautta haluan lisätä omaa tietämystäni ylijäämä- ja kierrätysmateriaaleista, sekä ekologisesta suunnittelusta ja herättää muitakin pohtimaan kulutuskäyttäytymistään.

Tavoitteenani on tehdä yksilöllinen ja persoonallinen mallisto hyödyntäen erilaisia kädentaitoja vaativia tekniikoita. Toivon, että mallistoni inspiroi muita ja kannustaa ylläpitämään niin perinteisiä- kuin modernisoituja kädentaitoja.

Haluan kehittää työskentelyssäni prosessin kokonaishallintaa ja toivon, että opin nopeasti ja tehokkaasti tekniikat eri työvaiheiden toteuttamiseen. Toivon, että opinnäytetöni osoittaa valmiuteni työelämään.

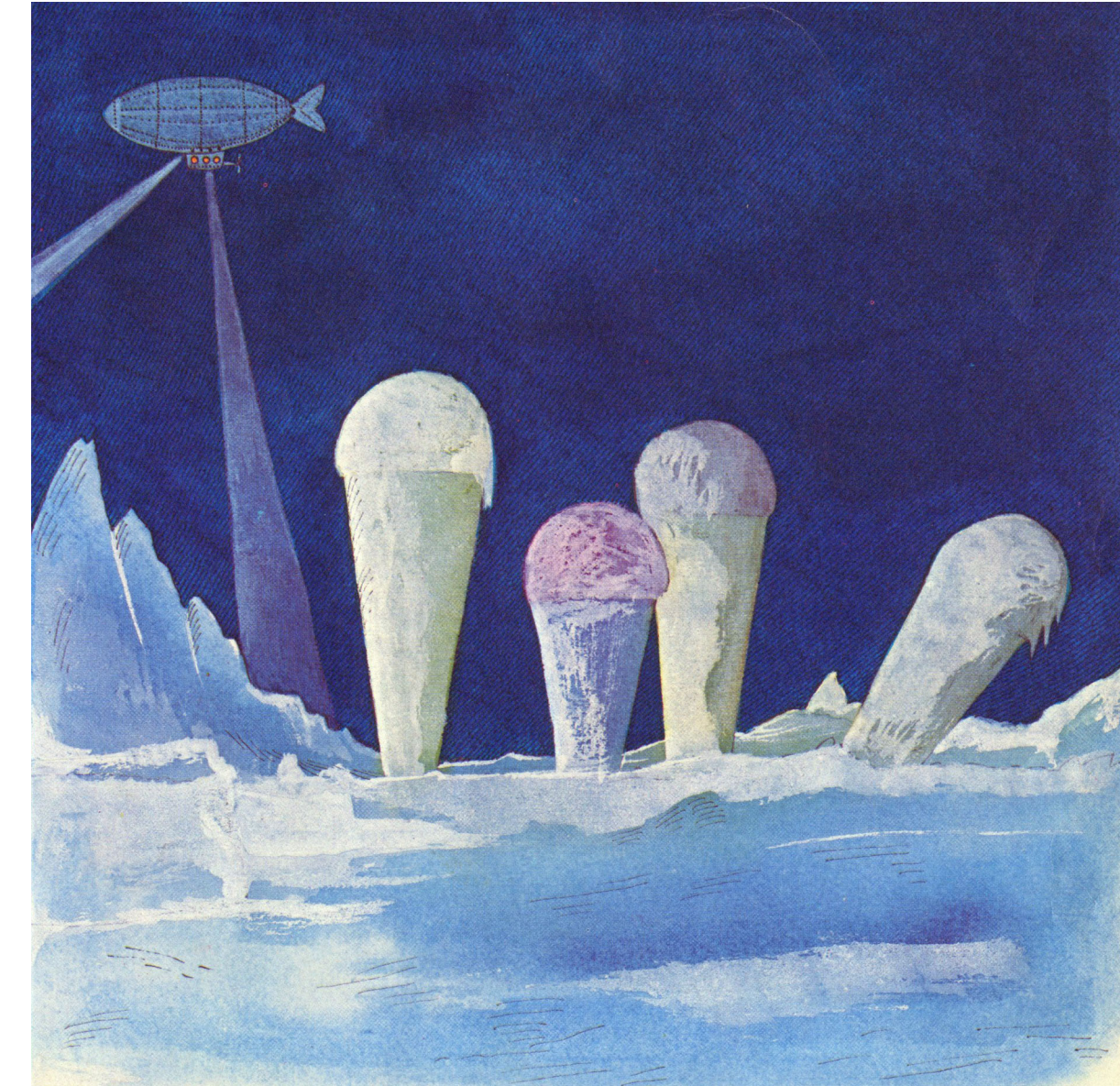

2.5 KONSEPTI JA NIMI

Tuotemerkkini nimi on Mimis. Mimis on minulle annettu lempinimi, jota käytetään aina kun käyttäydyn lapsellisesti tai olen ollut tuhma. Mielestäni nimi sopii hyvin, koska tuotteissani on lähes poikkeuksetta hieman lapsenmielinen ote. Käytän Mimis nimeä alkuliittenä mallistoni nimessä niin opinnäytetyössä, kuin tulevaisuudenkin projekteissa. Tulevat mallistoni ovat kuin kirjasarja; Mimis paratiisi-saarella, Mimis ja vaahtokarkki, Mimis pelkää Mörköä... Opiinäytetyömallistoni nimi on Mimis ja Jäätelötalvi.

Mimis tarjoaa mielikuvituksellisia, hauskoja, värikkäitä, persoonallisia, omaleimaisia ja laadukkaita suomessa valmistettuja vaatteita kaikille, jotka haluavat niitä. Kaikki vaatteet on valmistettu käsityönä omassa sekä alihankintaompeimossa. Materiaalit ovat sekä kotimaisten yritysten ylijäämää että kierrätyksestä hankittuja kankaita.

Mimis

Fulvio Testan kuvitus kirjasta *Siellä missä jäätelö kasvaa* (1979)

3. IDEAMAAILMA

3.1 INSPIRAATIONA TOISTEN JÄTTEET

Valitsin materiaaleiksi hukka-, ylijäämä- sekä kierrätysmateriaalit, niiden ekologisuuden sekä edullisuuden takia. Ylijäämäateriaalien, sekä kierrätysmateriaalien käyttäminen vaatteiden teossa on haastavaa. Materiaalin saatavuus on epämääräistä, palat saattavat olla pieniä tai kangas on niin kapeaa ettei siitä voi leikata esim. tavallisen housun kokoista palaa. Ratkaisin materiaalin riittävyysongelman käyttämällä materiaalien työstämisessä erilaisia tilkkutekniikoita.

Inspiroituminen siitä materiaalista, mitä on käytettävissä on mielestäni erittäin mielenkiintoista, inspiroivaa, mutta toisaalta rajoittavaa ja haastavaa. Se on asia minkä parissa olen työskennellyt aina vaihtelevissa määrin. Useimmiten ei yksinkertaisesti ole ollut mahdollisuutta ostaa uutta kangasta kaupasta, joten olen hyödyntänyt vanhat verhot, pöytäliinat ja lakanat. Olipa materiaali mikä tahansa, uskon että siitä voi syntyä jotakin hienoa taitavissa käsissä.

Kuvassa kierrätettyjä tekstiilejä

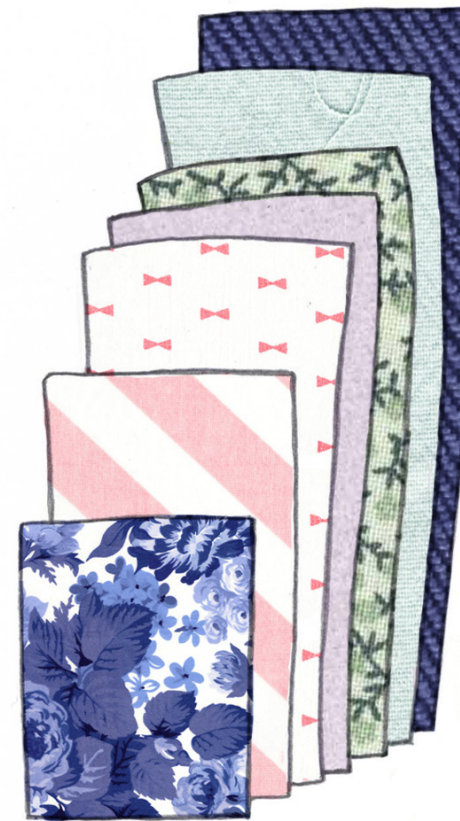

3.2 TILKUT

Tilkkutyö on kaikkialla maailmassa tunnettu perinteinen käsityön muoto, jossa erilaiset kankaanpalaset yhdistetään toisiinsa erilaisin tekniikoin. Perinteisesti tilkkutyöt ovat olleet arkisten materiaalien kierrätystä uusiksi hyötytuotteiksi. On kiehtova ajatus, että eri "elämän" eläneet materiaalit yhdistyvät uudeksi tuotteeksi. Se tekee tuotteesta jo sinällään arvokkaan ja persoonallisen.

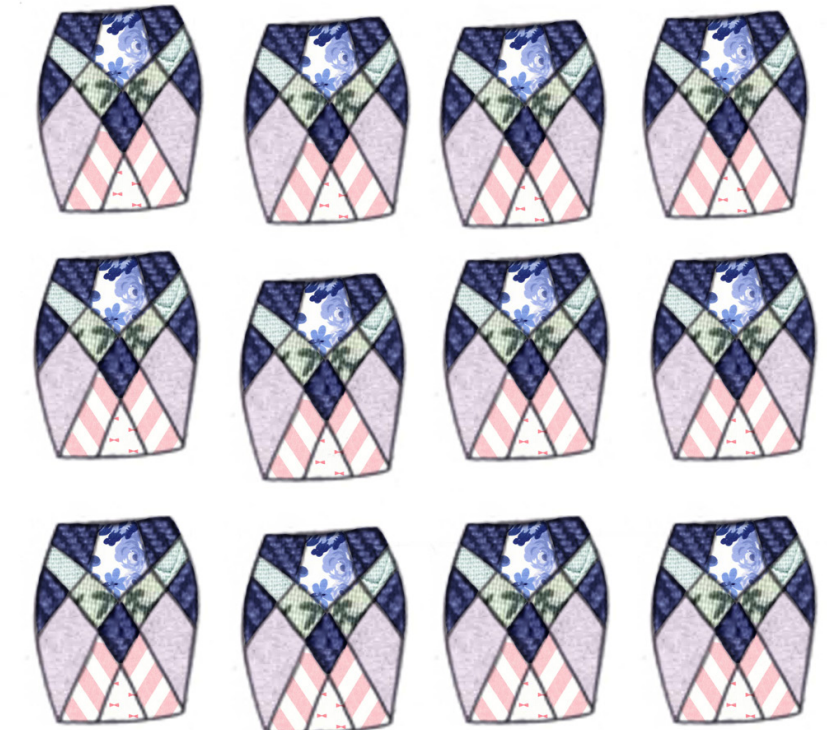
Ongelma kierrätysmateriaalin ja ylijäämämateriaalin suhteen oli se, miten saisin pienistäkin kankaan palasista useamman samanlaisen tuotteen? Mallistossani tilkkutekniikoiden hyödyntäminen mahdollisti ylijäämä- ja kierrätysmateriaalin käytön, koska materiaalit voidaan jaotella niin, että kukin tuote saa oman osuutensa.

Tilkkutekniikoilla valmistetut tuotteet saavat uuden ilmeen jos materiaali vaihdetaan. Samalla kaavaa voisi siis käyttää useamman kerran ja leikitellä materiaalien kuosien ja värien yhdistelmillä.

Materiaalien jaottelua havainnollistava piirustus

: 12 =

3.3 JÄÄTYNYT KESÄ

Ajatus mallistoni fiiliksestä heräsi jo varhaisessa vaiheessa viime syksynä. Olin päättänyt tehdä talvivaatemalliston ja halusin käyttää siinä värejä. Tilkut olivat siinä vaiheessa myös mukana. Pyörittelin ajatusta tilkuista ja tilkkutöiden kankaista, jotka on säästetty ja säilötty uuteen tuotteeseen uudessa muodossa.

Säilyminen ja säilöminen olivat asiat joita olin pohtinut ja niiden pohjalta syntyi ajatus jäätyneestä kesästä. Halusin, että mallistoni on kuin jäätelö; Kesän herkut säilötään pakastamalla ja nautitaan talvella. Jäätynyt filis näkyy mallistoni väreissä, jotka ovat jäätyneitä kesän värejä. Mielestäni talvella voi myös herkutella väreillä.

3.4 MUOTI+KÄSITYÖ=YKSILÖLLINEN VAATE

Minulle suunnittelussa tärkeää on kun käsityö ja hyvä suunnittelu yhdistyvät.

Massatuotannon tuotteita on pidetty halpoina ja täydellisinä, mutta viimeaikoina käsityötaitojen arvostus on kasvanut. Kuluttajien mielestä tuotteiden epätäydellisyys tekee niistä ainutlaatuisia ja siten yksilöllisiä. Suuret brandit ovat tärkeitä ja tulevat varmasti pitämään asemaansa, mutta pienemmät yritykset yksilöllisempine tuotteineen ovat ehdottomasti kasvava trendi. Tuunaaminen eli vaatteiden uudelleen muokkaus palautti 1990-luvulla nuoret käsitöiden ääreen. Monet innostuivat vastaiskusta massatuotannolle ja nyt puhutaan jo uuskäsityöläisyydestä. (Ulla Suojanen, 1995, Vihreät Tekstiilit)

Mielenkiintoinen tilastotieto on, että Iso-Britanniassa ompelukoneiden myynti on kasvanut noin 70%. Ihmiset eivät juurikaan ompele vaatteita alusta asti itse vaan lisäävät niihin jotain. Neulominen ja virkkaaminen sekä tilkkutöiden tekeminen ovat lisääntyneet ja ihmiset haluavat nauttia itse tekemisen ilosta. (Marja Tetri-Natunen, artikkeli Pohjoismaiset arvot vahvoina tulevissa trendeissä, Muotimaailma syksy 2010.)

Teollisuudessa valmistettujen tuotteiden kohdalla tämä merkitsee sellaisia tuotteita joissa on käsityönä tehdyn ja yksilöllisyyden tunnetta. Teknologian tarjoamat mahdollisuudet edistävät käsityömaisyyden lisääntymistä teollisuudessa. Mielekästä olisi jos tuotannon painopiste siirtyisi halvasta pintamuodista laadukkaisiin kestokäyttöä varten suunniteltuihin tuotteisiin.

Uskon, että ihmisten ostokäyttäytyminen on muuttumassa vähemmän impulsiiviseksi. Vaatteiden ostoa harkitaan ja panostetaan laatuun ja yksilöllisyyteen ja tuotteita käytetään pidempään kuin massatuotantona valmistettuja kausituotteita.

Myös useat muotitalot leikittelevät käsityömaisillä tehokeinoilla. Esimerkiksi Rodarte käytti syksyn 2010 syysmallistossaan viehättävän kotikutoisia virkattuja yksityiskohtia. Mark by mark Jacobs ja Topshop Uniquen kokoelmia varten on myös virkattu ja neulottu. Brittiläinen BBQ käytti syksyn 2010 mallistossaan tilkkuja. (www.style.com)

Topshop Unique

BBQ

Rodarte

Issey Miyake

Mark by mark Jacobs

3.5 KESTÄVÄ KEHITYS

Kestävä kehitys on kehitystä, joka tyydyttää nykyhetken tarpeet viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa.” totesi Gro Harlem Brundtland vuonna 1987 Yhdistyneiden kansakuntien Brundtlandin komissiossa, jossa käsiteltiin ensimmäistä kertaa kestävästä kehityksestä. (<http://www.ykliitto.fi/yktieto/rio.fi>)

Nykyään jokaisen suunnittelijan pitäisi suunnittelussaan miettiä tuotteen ekologisuutta materiaalivalintojen, tuotantotapojen ja tuotantomuotojen kannalta. Kestävässä kehityksessä suunnittelijan on huomioitava tekstiilien raaka-ainetuotantoon, materiaalintuotukseen, valmistukseen, energiankäyttöön, kuljetukseen, pakkaamiseen, tuotteiden käyttöön, hoitoon ja uudelleen käyttöön liittyvät asiat.

Ekologiset ja kierrätetyt materiaalit ovat nykyään vaate-teollisuudessa myyntivaltti. Suuremmat yritykset ovat ottaneet mallistoihinsa luomupuuvilla ja kierrätettyä polyesteriä ja näin leimanneet mallistonsa ”eko” mallistoiksi.

Omassa työssäni tuotteiden ekologisuuden muodostaa niiden materiaalivalinta, joka on jo olemassa olevaa uutta tai kierrätettyä materiaalia. Suunnittelussani ekologiset arvot ovat tuotteiden kestävydessä ja laadukkuudessa. Yksilöllisyys pidentää tuotteiden elinkaarta, koska kuluttaja tekee ostoksensa harkitusti, haluaa pitää sitä hyvää huolta ja käyttää sitä pidempään. Materiaalini ovat pääosin luonnonkuituja, jotka voi kierrättää tai kompostoida. Tuotteeni valmistetaan pientuotantona Suomessa. Haluan kannattaa kotimaisuutta ja lähituotantoa, koska uskon, että ihmiset ovat alkaneet ymmärtää kotimaisen lähituotannon säilymisen merkityksen esimerkiksi työpaikkojen säilymisen ja kansantalouden sekä ympäristön kannalta. Uskon, että Suomessa tekstiili- ja vaatetuslalla pientuotanto muodostuu kannattavaksi, jos yritys erikoistuu ja luo jotain yksilöllistä ja ainutlaatuista.

3.5.1 KULUTUSKÄYTTÄYTYMINEN

Ihmiset ovat huomanneet maapallon pahoinvoinnin ja alkavat enenevässä määrin omilla valinnoillaan vaikuttamaan ympäristön tulevaisuuteen. Kulutusikäytyminen on muuttumassa siihen suuntaan, että vaatteisiin ja muihinkin tavaroihin suhtaudutaan entistä ”materialistisemmin”; säästään, säilyttään, huoltaen, tuunaten ja kierrätteään. Tarpeeton kuluttaminen ei ole enää muotia.

Nykyaikaiset kotitaloudet pyrkivät tuotteiden uudelleentai uusiokäyttöön. Vaatteiden myyminen ja ostaminen kirpputoreilta on lisääntynyt räjähdysmäisesti varsinkin nuorien ihmisten keskuudessa. Kirpputoreilta löytyvät tekstiilit muuttuvat kädentaitoja ja mielikuvitusta omaavan henkilön käsissä uusiksi yksilöllisiksi tuotteiksi. Suomalaiseen käsityöperinteeseen on kuulunut aina olennaisena osana tilkkutyöt ja räsymatot. Käytetyt tekstiilit on suikaloitu ja paloteltu ja niistä on saatu uusia käyttötuotteita. Esimerkillinen kotitalouksien tekstiilinkierrätys jossa kuluneiden tekstiilien käyttötarkoitus muunnetaan ensiksi esim. tilkkutöiksi tai matonkuteiksi on nykyään harvinaisempaa. Syy lienee yksinkertaisesti ihmisten kiire ja osaamattomuus. Perinteiset ja hyväksikätsotut tekniikat unohtuvat nyky maailman kiireessä.

Kun materiaali on kulunut täysin käyttökeltvottomaksi se pitäisi kierrättää. Suomalaisista kotitalouksista kuitenkin vain 19% päättyy kierrätykseen. Loput 20 000 kiloa tekstiilijätteestä päättyy kaatopaikoille. Luonnonkuiduista valmistetut tekstiilit voidaan kompostoida, jolloin ne palautuvat luonnon kiertokulkuun. Synteettiset kuidut eivät maadu, mutta ne voidaan kierrättää kemiallisesti. Kierrätetyt tekstiilit revitään kuiduiksi ja hyödynnetään mm. äänieristeissä, loppupaperissa tai uusiolangan teossa. Kotitalouksien tekstiilijätteet voi kierrättää viemällä ne mm. kierrätyskeskukseen, kirpputoreille tai eri organisaatioiden keräyslaatikoihin joista ne lahjoitetaan apua tarvitseville.

Ihmisten kulutusikäytyymisen muutoksen seurauksena tuotteilta vaaditaan yhä enemmän pitkäikäisyyttä, laadukkuutta ja yksilöllisyyttä. Tuotteiden elinkaari pitenee ja vaatteiden kulutus pienenee. Tämä tarkoittaa teolliselle massatuotannolle tuotannon vähenemistä. Tuotannon vähentäminen taas tarkoittaisi massatuotannon aseman menettämistä, jolloin yksilöllisillä pienillä vaatemerkeillä olisi paremmat mahdollisuudet menestyä ja vastata tulevaisuuden ihmisten tarpeisiin. (Marja Tetri-Natunen, artikkeli Pohjoismaiset arvot vahvoina tulevissa trendeissä, Muotimaailma syksy 2010)

4. SUUNNITTELUPROSESSI

4.1 AIHEEN VALINTA

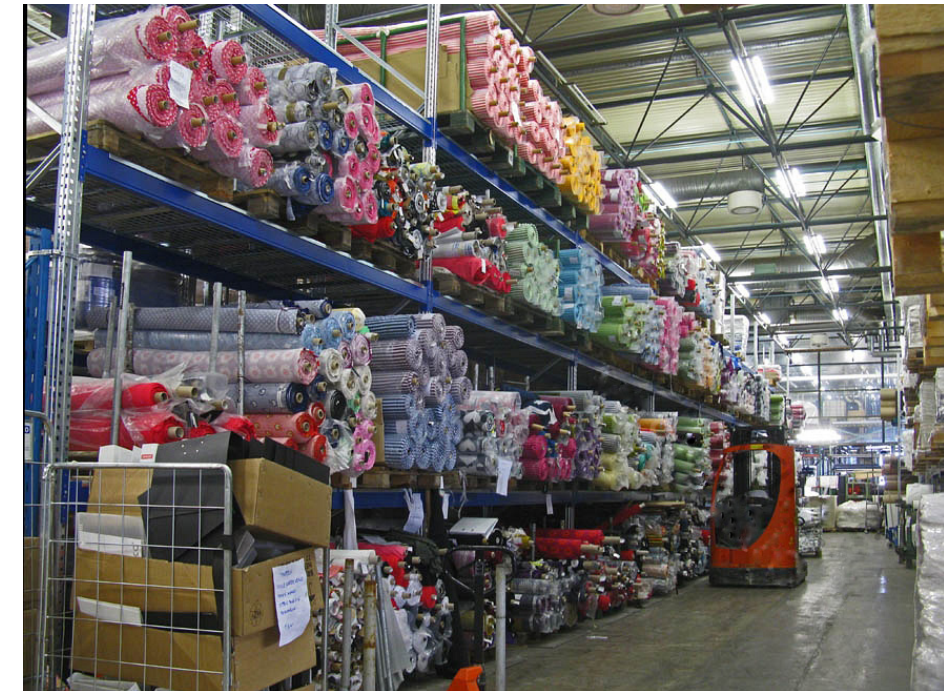
Opinnäytetyöaiheen miettiminen alkoi kesällä 2010. Aloin kartottamaan omaa osaamistani ja suunnittelijafilosofiaani ja sitä kautta miettimään aihetta. Viime vuosina olen pohtinut paljon alavalintaani. Vaateteollisuuden massatuotanto ja halpavaatteet ovat asioita, jotka ahdistavat minua turhamaisuudellaan ja sieluttomuudellaan. Aiheen valinnassa selkeää oli, että halusin tehdä jotakin ekologista ja yksilöllistä.

Ensimmäinen ajatukseni oli tehdä no waste- mallisto, eli tuotteita, joiden tekemisessä ei synny yhtään hukkamateriaalia. Tein muutamia onnistuneitakin kokeiluja, mutta lopputulos ei tuntunut omalta jutulta ja suuren materiaali-tarpeen takia ei myöskään tukenut ekologista suunnittelua. Hylkäsin aiheen hukkapalattomasta mallistosta ja päätin tehdä malliston hukkapaloista.

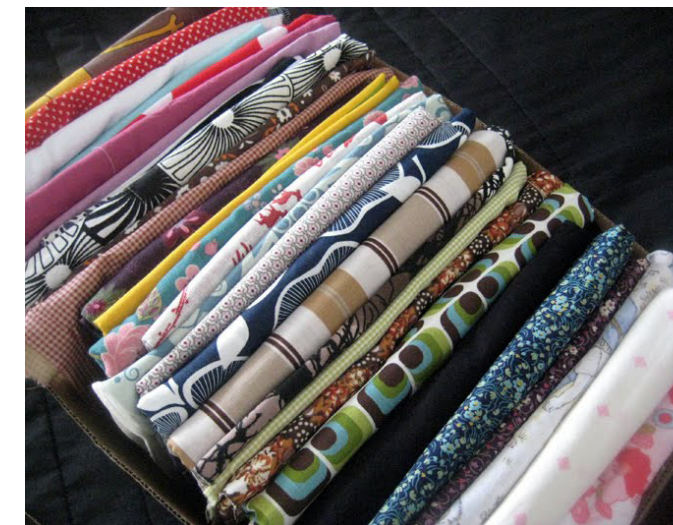
Syntyi ajatus tilkuista ja materiaalien työstämisestä erilaisten tilkkutekniikoiden keinoin.

Kierrätysmateriaaleja

Tekstiiliteollisuuden kangasvarasto

Ylijäämämateriaaleja

4.2 YLIJÄÄMÄMATERIAALIT

Suomessa tekstiilijätteen arvioidaan olevan noin 1-2 % koko teollisuuden jättemäärästä. Suurin osa jätteestä on tuotannon eri vaiheissa syntyvää leikkujätettä. Tämän lisäksi syntyy kuitu- ja lankajätettä, sekä saumurijätettä.

Prosessin aloitus ja lopetusvaiheessa syntyy myös sekundaiksi luokiteltavaa tuotetta joka menee jätteisiin. Kuitujätettä hyödynnetään lämmityksessä polttamalla tai se myydään muille yrityksille, jotka valmistavat niistä uusia tuotteita. Lankajätteet hyödynnetään omassa tuotannossa tai myydään. Leikkuu ja vanujätettä myydään tai lahjoitetaan erilaisten kerhojen tarpeisiin tai täytemateriaaliksi. Leikkuujätettä myydään matonkuteeksi ja kakkoslaatuiset kankaat myydään henkilökunnalle ja välittäjille tai käytetään teknisiin tarkoituksiin.

Ylijäämämateriaalien hyödyntäminen vaatesuunnittelussa on haastavaa, koska materiaalierät ovat satunnaisia ja värit ja materiaalit sekalaisia. Erikokoiset ja väriset kankaanpalaset rajoittavat sarjatuotantoa, mutta antavat mahdollisuuden tehdä mielenkiintoista pientuotantoa. Ylijäämämateriaali on suoraan tehtaalta ostettuna erittäin edullista. Edullinen materiaali mahdollistaa työläämpien tekniikoiden käyttämisen tuotteissa. Kädentaitoja vaativat tekniikat nostavat tuotteen hintaa, mutta edullinen materiaali kompensoi sitä.

Uusiotuotteita valmistavia yrityksiä ei Suomessa vielä muutamia vuosia sitten ollut montaa, mutta viime aikoina kierätys on noussut suosioon ja suunnittelijat ovat löytäneet tehtaiden jätteet uudenlaisena mahdollisuutena. Ylijäämämateriaaleja hyödyntäviä vaate-merkkejä suomessa on mm. Second Change (www.secondchance.fi), Globe Hope (www.globehope.fi) ja Ainokainen (www.aino-kainen.com).

4.3 MATERIAALIEN HANKINTA

Aiheeseen valitsemisen jälkeen alkoi materiaalin hankinta. Ensiksi selvitin Suomessa olevia vaatetusalan yrityksiä, joilla on vielä tuotantoa Suomessa. Otin yhteyttä Voglialle, Vallilalle Interiorille, L-Fashion Groupille/Luhdalle ja Nanso Group Oy:lle.

Lammilla sijaitseva Voglia on naistenvaatteisiin erikoistunut vaatetehdas. Otin sähköpostilla yhteyttä Voglian tuotannonsuunnittelijaan Kristiina virtaseen ja esittelin hänelle opinnäytetyöni aiheen. Hän oli mielissään aihevalinnastani ja halusi auttaa minua materiaalin hankinnassa.

Vierailin Voglian toimipaikassa Lammilla syksynä 2010. Kristiina Virtanen esitteli Voglian kangasvaraston ja leikkuulinjaston. Hän kertoi, että Voglian vaatteet leikataan Suomessa, mutta ommellaan Baltian maissa. Kyselin Kristiinalta lähinnä leikkuusta syntyvästä hukkamateriaalista ja hän selosti, että heiltä syntyy leikkujätettä, joka imetään suoraan roskalavalle pöydän päässä olevasta imurista ja roskalavalta se toimitetaan poltettavaksi.

Jos olisin halunnut leikkujätettä jostain tietystä materiaalista olisi se pitänyt erikseen sopia, jotta jäte oltaisiin ohjattu leikkuulinjastolta säkkeihin. Kristiina kertoi, että ylijäämämateriaalien metrimäärät vaihtelevat puolesta metrillä kymmeneen metriin. Metritavaraa jää yli esimerkiksi jos kankaan menekki on laskettu väärin. Voglian ylijäämämateriaalit säilytetään heidän varastossaan Lammilla ja niitä myydään satunnaisesti mm. käsityöopettajille. Voglian työntekijät saavat ostaa ylijäämäkankaita edulliseen hintaan.

Sain valita mieleni mukaan rullilta haluamiani kankaita ja penkoa isoa laatikkoa, jossa oli lyhyempiä pakan loppuja. Materiaalien joukossa oli kaikkea villakankaista silkkeihin ja farkkukankaaseen.

Ylijäämämateriaalien suhteen mahdollinen yhteistyö tulevaisuudessa Voglian kanssa olisi Kristiina Virtasen mukaan täysin mahdollista. Tällä hetkellä Voglia ei tee yhteistyötä kenenkään vaatteita valmistavan yrityksen kanssa.

Seuraavaksi olin yhteydessä Vallilalle. Vallila on sisustustekstiileihin keskittynyt yritys. Olin sähköpostitse yhteydessä Vallilan tuotannonjohtajan Osmo Turusen kanssa ja hän kertoi, että Vallila on halukas antamaan minulle ylijäämiä opinnäytetyöni tekemiseen. Osmo Turunen ohjasi minut ottamaan yhteyttä Anne Berneriin, jolle kerroin toimomukseni materiaalien suhteen. Anne Berner kasasi minulle paketin hukkapaloista väritoiveideni mukaan ja noudin sen Helsingistä Vallilan tehtaamymälästä. Vallilan hukkapalat olivat pienempiä palasia. Heiltä ei synny leikkujätettä eikä ylijäämämateriaalia, mutta sain heiltä näytepalasia ja kangaskirjoja. Materiaalit olivat pääosin paksua puuvillista jota käytetään verhoissa ja huonekalujen päällystämiseen.

Lahdessa sijaitsevasta L-Fashion Groupista, Luhdan tehtaalta (www.luhta.fi) sain vastauksen, että heidän kaikki tuotantonsa on siirretty ulkomaille, eikä heillä ole varastoissaan minkäänlaisia materiaaleja. Luhdalla oli vielä vuosi sitten tehtaamymälä Lahden Nastolassa, josta ostin erän edullisia ja laadukkaita villakankaita kahden euron metrihintaan. Yleensä Suomessa olevilla vaatetusalan yrityksillä on tehtaamymälä, joissa saatetaan myydä ylijäämäpakanloppuja ja muuta hukkamateriaalia pilkkahintaan.

Viimeisenä otin yhteyttä Nokialla sijaitsevaan Nansoon Group Oy:hyn. Nanso on Suomen toiseksi suurin vaate-teollisuusyritys jonka erikosalaa ovat erilaiset neulostuotteet. Olin yhteydessä Nanson tehdaspäällikköön Päivi Pajuseen, joka laittoi minulle kahdessa erässä ylijäämätrikoota väritoiveideni mukaan. Sain Nansolta yhteensä noin 40 kiloa trikoota. Tein Päivi Pajuselle sähköpostihaastattelun syksyllä 2011, jossa oli kysymyksiä Nanson ylijäämämateriaaleista, ylijäämämateriaalien määristä ja loppusijoituksesta.

Nansolta jää neljää erilaista ylijäämämateriaalia:

1. Matonkudetta
2. Virheellistä neulosta prosessin eri vaiheissa
3. Leikkaamatonta hukkamateriaalia (pakkojen loppuja ja ylijäämää)
4. Erilaista leikkujätettä

Pajusen mukaan eniten vuodessa syntyy virheellistä neulosta kankaan värjäämisen, painamisen ja viimeistelyn yhteydessä. Nansolta ylijäämämateriaalia tulee vuodessa yhteensä noin 10-15 000 kiloa.

Leikkaamon hukkasilppua hyödyntävät esimerkiksi erilaiset kerhot askartelutöissään. Varsinaista jätettä leikkamoissa on vain kaavojen asettelusta syntyvä jäte. Se kerätään leikkuupöydältä imurilla, aivan kuten Vogliallakin, ja poltetaan.

Tiedustelin Päivi Pajuselta, tekeekö Nanso yhteistyötä hukkamateriaalia hyödyntävien vaatemerkkien kanssa ja haastattelua tehdessäni heillä ei ollut yhteistyökumppaneita.

Ylläolevista tehtaista ei ketään tehnyt yhteistyötä muiden yritysten kanssa ylijäämäkankaiden osalta lukuunottamatta Vallila Interioria, joka tekee yhteistyötä Think Todayn kanssa(www.thinktoday.fi). Think Today valmistaa pienesineitä mm. muovimatoista, mutta ei tee vaatteita.

Materiaalit hankittuani, kävin ylijäämäkankaat läpi ja lajittelin ne värien ja materiaalien mukaan. Valitsemieni kankaiden lisäksi täydensin kangaskokoonpanoa kierrätyskeskuksesta ostamillani materiaaleilla, joista sain kaipaamia ni värejä ja kesäisiä kukkakuoseja. Kierrätetyt kankaani ovat puuvillaisia lakanoita, verhoja ja pöytäliinoja.

Materiaaleja joita sain Nansolta, Voglialta ja Vallilalta

4.4 TEKNIIKAT

MATONKUDE

Räsyneuleeseen idea syntyi perinteisestä räsymatosta. Räsymatto on perinteinen käsityön muoto, jossa kodin käyttöön kelpaamattomat tekstiilit on suikaloitu ja kudottu matoksi. Järkevää, taloudellista ja ennen kaikkea ekologista. Elävöpintaisesta räsymatosta on voinut lukea perheen historian ja joikainen matto on ollut ainutlaatuinen. Nykyään kodin kuluneet tekstiilit päätyvät suureksi osaksi kierrätyskeskuksiin mistä niitä voi ostaa edulliseen kilohintaan.

Päätin käyttää matonkudeneuloksissani sekä kierrätettyjä puuvillaisia kankaita että teollisuudesta ylijäävää neulosmatonkudetta. Matonkuteen työstämisen tekniikaksi valitsin neulomisen suurilla halkaisijaltaan 10mm puikoilla. Paksulla matonkuteella ja suurilla puikoilla neulominen on kohtalaisen nopeaa. Neulokseen syntyvä pinta on hyvin samantyyppinen kuin räsymatoissa, mutta rakenne on ilmavampi ja kevyempi. Kierrätyskeskuksesta ostamani lakanat olen repinyt langansuunnan mukaisesti, jolloin reunat lähtevät purkaantumaan ja lopputulos on resuinen. Resuista ilmettä antaa myös suikaleiden yhtymiskohdat, jotka olen ommelut yhteen ompelukoneella. Yhtymiskohdat ovat hieman paksumpia kuin muu matonkude ja neulottaessa ne jäävät neuleen pintaan lärpäkkeiksi ja möykyiksi antamaan elävää pintaa. Neuleiset matonkuteet joita olen käyttänyt ovat yksivärisiä, mutta puuvillamatonkuteesta neulomani tuotteet ovat eriväristen ja kuosisten kankaiden kirjava yhdistelmä. Tavoitteenani oli tehdä neuloksesta haalea mutta värikäs -kuin jäänyt kukkaketo.

Räsymattoja kirjasta *Kauniita Räsymattoja* (1989)

Räsymattoista inspiraationsa saaneet neulekokeiluni

VANUTIKKAUS

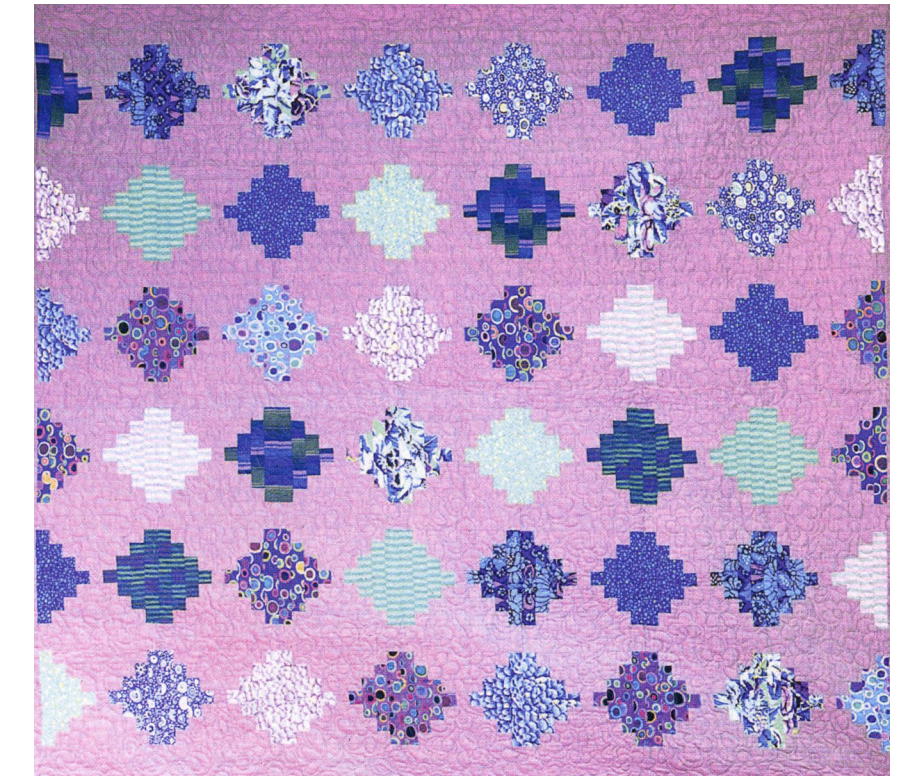
Vanutikkaus on tilkkutöiden yksi muoto. Vanutikkauksessa tilkkutyön ja vuorin väliin laitetaan vanu ja kerrokset tikataan yhteen joko käsin tai koneella. Vanutikkaus luokitellaan tilkkutekniikaksi myös, vaikka päällimmäisenä oleva kangas ei olekaan tilkuista tehty. Itse olen käyttänyt tätä jälkimmäistä vanutikkauksen muotoa, missä koko työ tehdään kokonaisesta kankasta. Tein kokeiluja ja tikkasin kahden neuloksen väliin vanua, neuloksen ja joustamattoman puuvillan väliin vanua, mutta parhaaseen lopputulokseen pääsin kun tikkasin kahden puuvillan väliin vanua.

PERINTEINEN TILKKU

Perinteiset tilkkutyöt muodostuvat erilaisista graafisista muodoista koostuvista blogeista. Blogille ei ole suomennosta, mutta sana tarkoittaa yleensä neliön muotoista tilkkutyön yksikköä. Halusin pitää mallistossani myös perinteisemmän tekniikan koska muut tekniikkani eivät ulkopuolisen silmin muistuta perinteistä tilkkutyötä. Olen soveltanut graafisen tilkun ajatuksen vaatteeseen ja ihmisen päälle tehtävään muotoon. Käytän graafisia muotoja ja tuotteeni ovat symmetrisiä, mutta tilkkuni eivät ole toistuvia. Tekniikkani ajatus perustuu siihen, että pienet mielenkiintoiset kangaspalaset voi jakaa esimerkiksi kymmeneen osaan jolloin niistä saa palasen kymmeneen hameeseen. Tekniikalla onnistuin siirtämään perinteisen tilkkupeitteen tunnelman vaatteeseen, vaatteen näytämättä kuitenkaan peitteeltä. Tekniikassa yhdistyvät eri materiaalit, värit ja kuosit ja niiden sommitteleminen harmoonisiksi yhdistelmiksi.

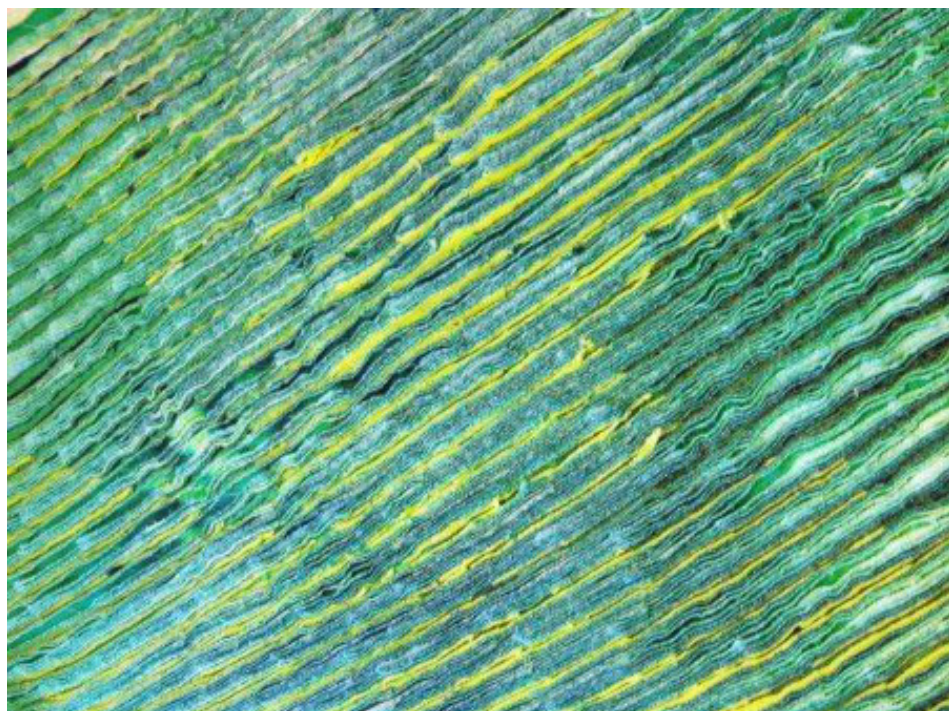

Vanutikkauksoikeiluni puuvillasta ja neuloksesta

Perinteinen tilkkupeitto kirjasta *the Quilt Encyclopedia Illustrated* (1991)

Yläpuolella Chenilletekniikalla toteutettu matto kirjasta *A Quilters Journey* sekä alapuolella oma versio tekniikasta

CHENILLE-TEKNIikka

Chenille-tekniikka luetellaan myös tilkkutekniikaksi, vaikka kyse ei olekaan pienten kangaspalojen liittämisestä toisiinsa. Chenille-tekniikan ideana on luoda kiinnostavaa pintaa. Oma tekniikkani on hyvin lähellä alkuperäistä Chenille tekniikka jossa kankaita (puuvillaisia lakanoita) asetellaan useita kerroksia päällekkäin, kankaat tikataan yhteen samansuuntaisilla tikkauksilla ja leikataan tikkausten puolestavälillä auki pohjimmaista kerrosta lukuunottamatta. Leikkuun jälkeen tuotteen voi pestä ja karstata pehmeäksi pehmeän pinnan saamiseksi. Chenille tekniikkaa käytetään esimerkiksi matoissa.

Oma tekniikkani ei poikkea juurikaan alkuperäisestä chenille-tekniikasta muuten kuin materiaalivalinnassa. Olen käyttänyt trikoota, jonka ominaisuuksiin kuuluu leikattujen raakareunojen kipristymen käytössä ja pesuissa. En ole tikannut kankaita samansuuntaisesti vaan myötäillyt kaavan muotoja. Omassa tekniikassani olen leikannut jokaisen kerroksen yksittäin auki, koska halusin pintaan porrastusta. Alkuperäisessä chenille tekniikassa kaikki kerrokset leikataan samanaikaisesti auki.

Chenille tekniikka vaatii paljon materiaalia kerroksellisuutensa vuoksi, mutta siinä voi hyödyntää teollisuudesta jääneitä virheellisiä kangaseriä mm. reikäiset ja värivirheelliset materiaalit.

TILKKUTURKIS

Tilkkuturkis oli ensimmäinen materiaalikokeiluni ja se on pysynyt muuttumattomana koko projektin ajan. Halusin luoda tilkuilla kolmiulotteista pintaa, joista saisin aikaan mukavan "turkiksen". Turkis koostuu ympyrän muotoon leikatuista puuvillakankaista, jotka on ommeltu pohjakankaaseen. Yksittäiset ympyrät on leikattu keskipisteeseen asti halki ja ne ommeellaan lomittain niin, että ympyrästä muodostuu runsaasti kellotusta.

Tilkkuturkiksessa yhdistyy mielestäni hienosti tilkkutöiden perinteinen ajatus materiaalin kierrätyksestä ja käytötarkoituksesta. Tilkuista on perinteisesti tehty lämpimiä peitteitä, mutta minun tuotteessani tilkut muodostavat lämpimän turkiksen. Eriväriset ja kuosiset kankaanpalaset on ommeltu satunnaisessa järjestyksessä jolloin lopputulos on arvaamaton ja yksilöllinen.

Tilkkuturkis

KOLLAASIAPLIKOINTI

Aplikointi on myös perinteinen tilkkutöiden muoto. Kyseessä on tekniikka, jossa leikataan kankaasta palasia, jotka sitten ommellaan kiinni pohjakankaalle.

Olen käyttänyt mallistossani muutamaa erilaista aplikoinnin tapaa. Ensimmäisessä olen lisänyt aplikoitavan kangaspalan alle vanua ja tikannut reunoista jättäen kankaan reunat huolittelemattomiksi, jolloin kuvioista tulee hieman pullea. Toisessa tekniikassani olen ommellut haluttut kuviot tuotteen nurjalle puolelle kankaan oikea puoli ylöspäin. Tikattuani kankaanpalaset tuotteeseen, olen leikannut kuviot esiin tuotteen oikealta puolelta. Aplikoituja kuvioita olen sommitellut tuotteisiin kollaasinomaisesti.

Aplikointikokeiluja

4.4 SUUNNITTELU JA KAAVOITUS

Minulle oli alusta asti selvää, että kaikki tuotteeni tulevat olemaan kaavoitettuja.

Koen, että kaavoitus on minun vahva puoleni ja mielestäni ihmisen päälle kaavoitetut tuotteet tukevat vaatteiden käyttötarkoitusta. En koe, että vaatteiden tulisi olla epäsymmetrisiä – eihän ihminenkin ole. Vaatteeni ovat epäsymmetrisiä siinä määrin missä ihminenkin on. Pienet eroavaisuudet esimerkiksi kankaan pinnassa tai kuosissa tuovat minun tuotteisiin epäsymmetrisyyttä, ei kaavoitus. Näen asian niin, että kun vaate puetaan ihmisen päälle niin ihmisen ja materiaalin liike tekee kokonaisuudesta epäsymmetrisen.

Tuotteeni on kaavoitettu peruskaavan mukaan. Tuotteiden mielenkiintoisten värien ja pintojen esiin tuomiseksi olen tarkoituksella pitänyt kaavoituksen rauhallisena ja yksinkertaisena.

Tuotteiden muotokieli on minulle suunnittelijana hyvin tyyppillistä. Tuotteet ovat yksinkertaisia ja selkeälinjaisia. Normaalisti en suosi leikkausten käyttöä, mutta tilkkutekniikoiden kohdalla niitä toki on runsaasti. En ole tietoisesti hakenut inspiraatiota tuotteiden muotoihin mistään vaan olen toteuttanut ja luottanut omaan minulle tyyppilliseen muotokieleeseen. Tuotteissa on varmasti havaittavissa jotain 80-luvun ja 50-luvun piirteitä, koska ne ovat aikakausia, joiden muotokieli yleensä inspiroi minua.

Tuotteiden luonnostelun ja suunnittelun jälkeen alkoi kaavoitus. Minulle kaavoitus on prosessi jossa tuote saa lopulliset yksityiskohtansa. Tuotteet joissa olen käyttänyt graafisia tilkkuja on ensiksi kaavoitettu vain siluetin mukaan ja ommeltu protoksi josta olen katsonut oikeat väljyydet ja mitat. Oikean istuvuuden jälkeen olen nukukseni päällä hahmotellut liidulla saumojen paikat. Ensimmäisestä protosta olen siirtänyt saumojen paikat haluaamiini kohtiin ja siirtänyt muotolaskokset saumoihin.

Uudella ”paloitellulla” kaavalla olen tehnyt toisen proton varmistaakseni tuotteen istuvuuden muutoksien jälkeen. Toisen proton olen kuvannut ja siirtänyt koneelle, jossa olen Adobe illustrator-ohjelmalla piirtänyt tuotteesta tasokuvan ja kokeillut erilaisia väri ja kuosisommitelmia skannaamalla materiaaleilla. Näin on ollut helpompi hahmottaa erilaiset vaihtoehdot ja vertailla niitä toisiinsa. Lopullisen päätöksen jälkeen olen leikannut lopulliset kankaat ja ommellut tuotteen.

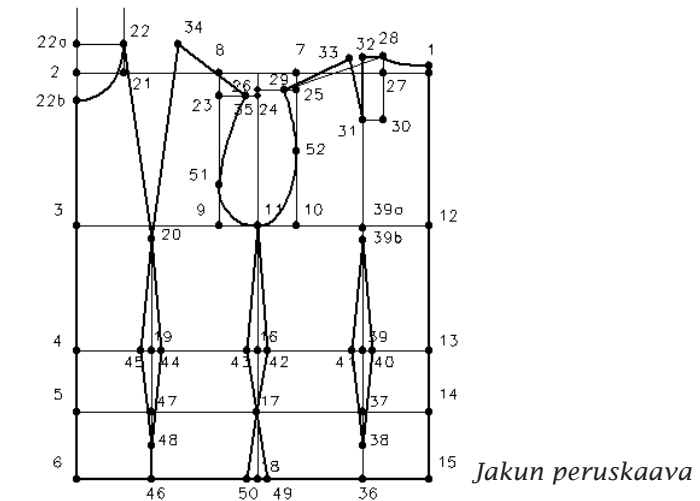
Olen ommellut kaikki tuotteeni itse. Minulla ei ole ompelijan koulutusta, mutta halusin näytön myös ompelutaidostani. Ehkäpä siitä on tulevaisuudessa hyötyä työnhaussa.

4.4.1 KAAVOITUS, KUOSITTELU JA SARJONTA

Peruskaavat ovat kuosittelun pohjana käytettyjä kaavoja. Suomessa käytetään yleisesti pohjoismaista kaavajärjestelmää peruskaavan piirtämiseen. Kaavojen piirtämisen pohjalta toimii mittataulukko, jonka mitat ovat keskiarvomittoja esim. pohjoismaisten naisten vartaloista. Tärkeitä mittoja ovat mm. rinnan ympäryys, vyötärön ympäryys ja lantion ympäryys sekä sisälahkeen pituus, hihan pituus ja olkapään leveys. Mitat otetaan kiinteinä mittoina.

Muokkaamalla peruskaavoja saadaan halutun mallinen vaate. Peruskaavan muokkaamista kutsutaan kuosittelemiseksi. Kuositelussa määritetään vaatteiden väljyydet, ja pituudet sekä leikkausaumojen sekä muotolaskosten paikat ja muut yksityiskohdat kuten taskut ja kaulukset.

Kun kaava on kuositeltu halutun näköiseksi se sarjotaan. Sarjonta tarkoittaa saman tuotetyypin tekemistä eri kokoihin. Tuotteen sarjontaan tarvitaan mittataulukko, jonka mukaan kaavaa suurennetaan portaittain eri kokoihin.

4.6.2 PROSESSINKUVAUS

1. Materiaalien valinta

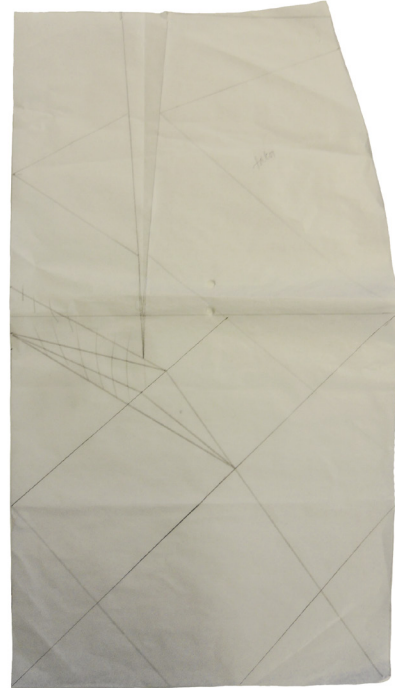
2. Ensimmäinen prototyyppi joka on kaavoitettu hameen peruskaavan mukaan.

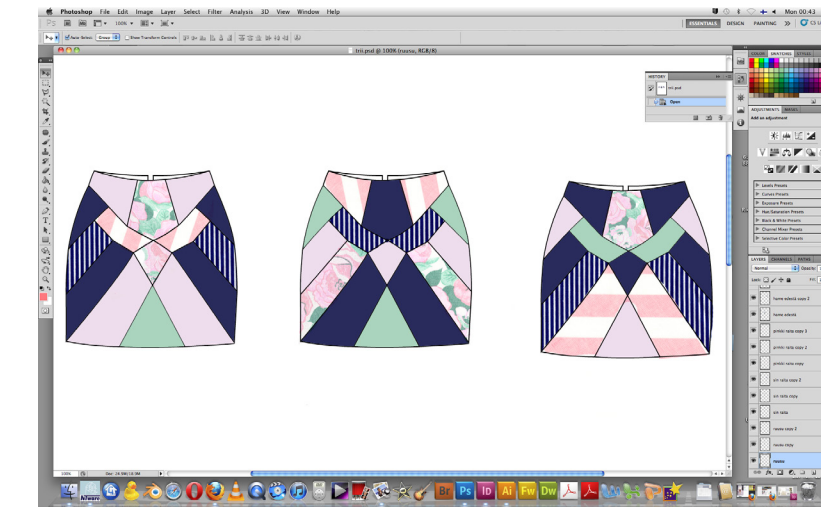
3. Saumojen piirtäminen prototyypin päälle

4. Muutosten tekeminen kaavaan

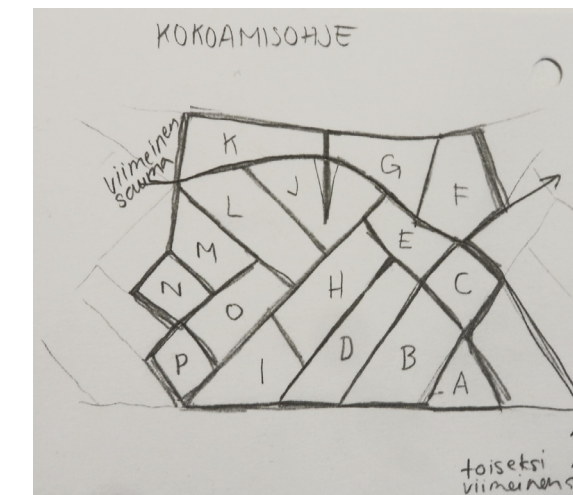

34

6. Materiaalien ja värien sommittelu tietokoneohjelma Adobe Illustratorin avulla.

5. Lopullinen kaava ja työjärjestys

35

7. Materiaalien leikkaus ja tuotteen ompelu

8. Valmis tuote

5. MALLISTO

5.1 RUNKOSUUNNITELMA

- 1-3 Takit
- 4 Jakku
- 5-9 Housut
- 10-15 yläosat
- 16-18 Hameet
- 19-20 Mekot

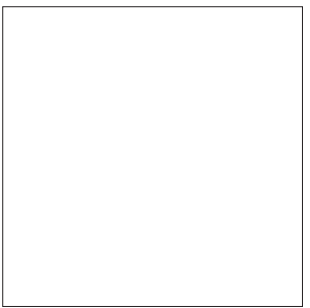
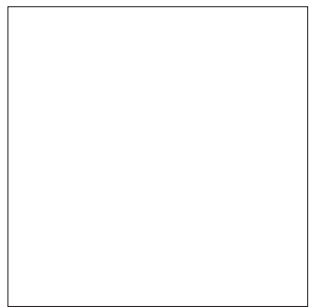
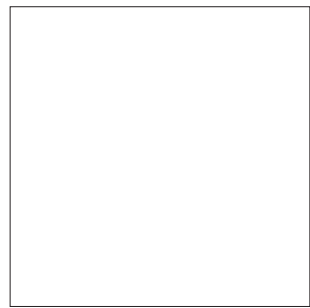
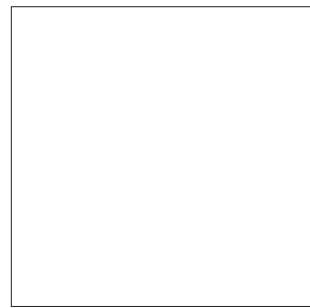
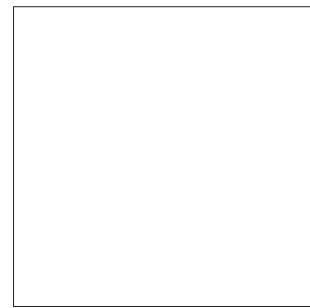
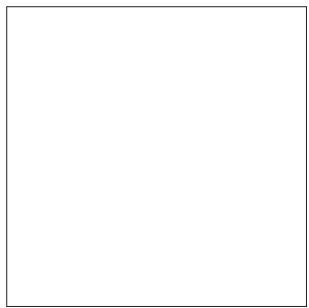
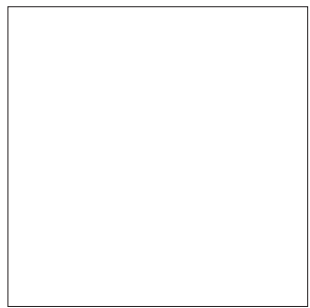
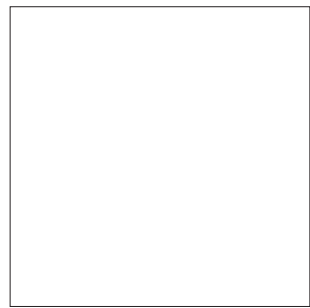
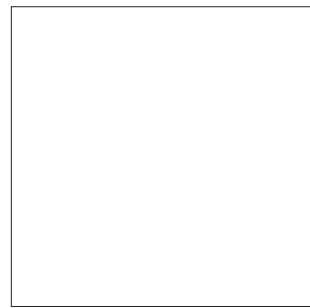
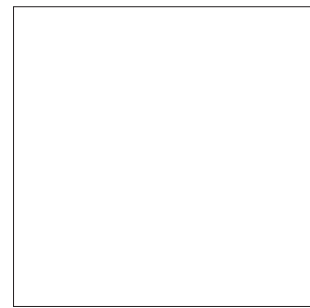
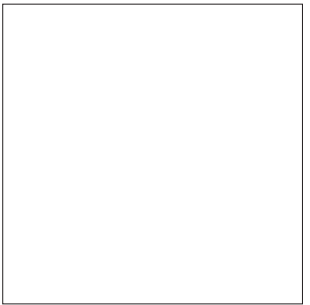
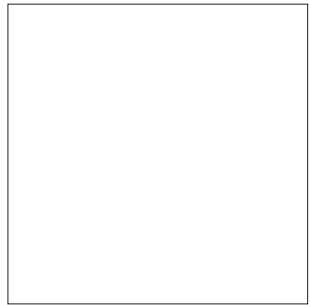
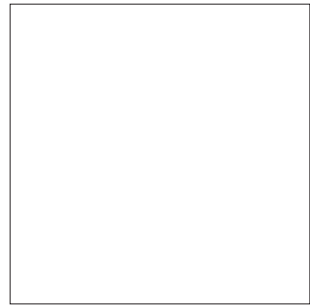
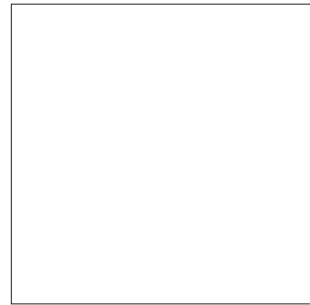
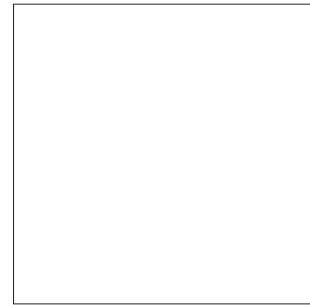
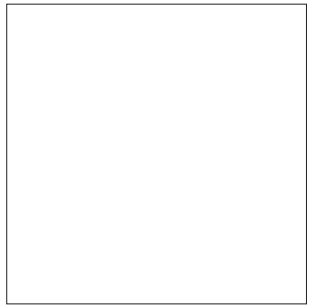
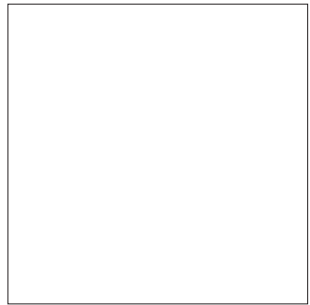
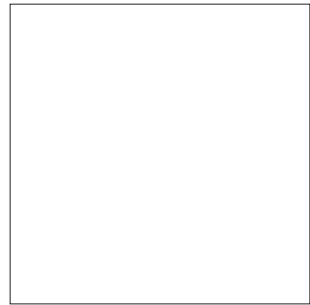
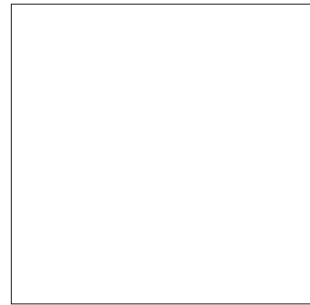
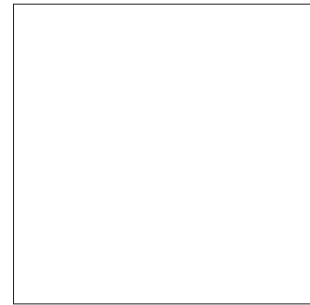
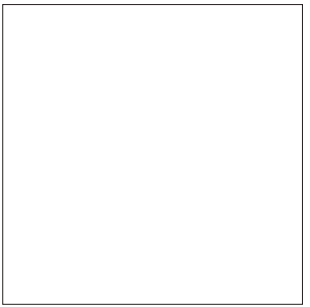
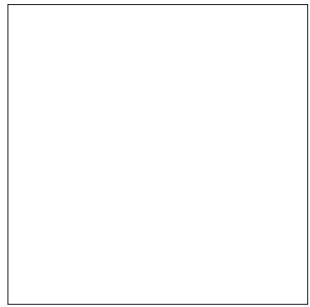
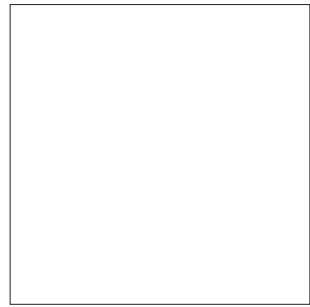
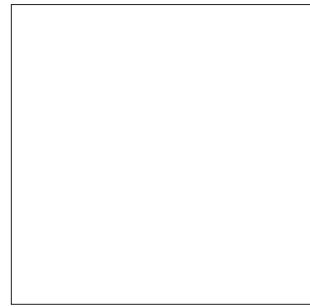
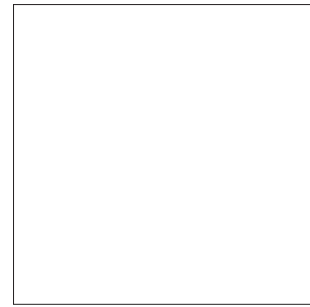
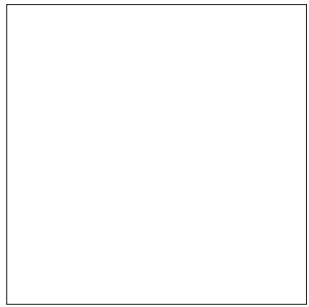
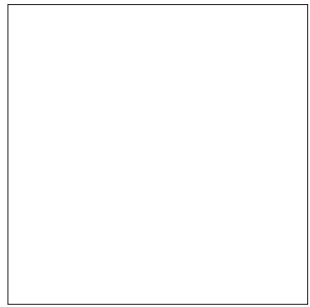
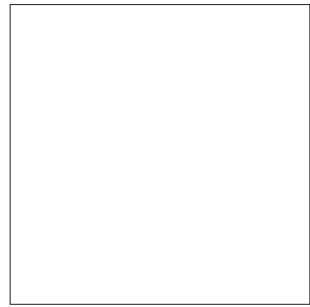
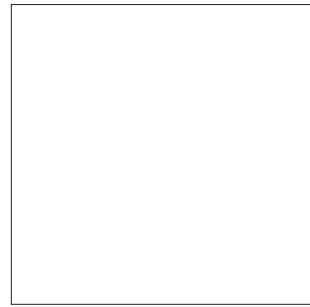
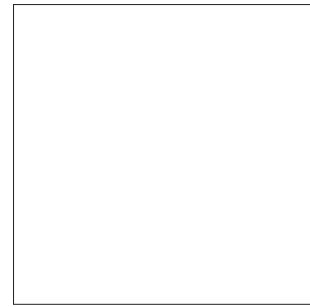
5.2 MATERIAALIT

Materiaalien tarkka koostumus ei ole tiedossa, joten olen lajitellut kankaat niiden tunnun perusteella kolmeen suurpiirteiseen ryhmään; villakankaat, neulokset ja puuvillakankaat

VILLAKANKAAT

NEULOKSET

PUUVILLAT

5.3 VÄRIKARTTA

MUSTIKKAMAITO

PANTONE®
15-3807 TPX

VANILJAJÄÄTELÖ

PANTONE®
11-0907 TPX

YÖTAIVAS

PANTONE®
19-3842 TPX

HAMMASTAHNA

PANTONE®
13-5714 TPX

MINTTUPASTILLI

PANTONE®
13-5306 TPX

PIRTELÖ

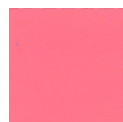
PANTONE®
13-2806 TPX

SORBETTI

PANTONE®
13-1026 TPX

MANSIKKAMEHU

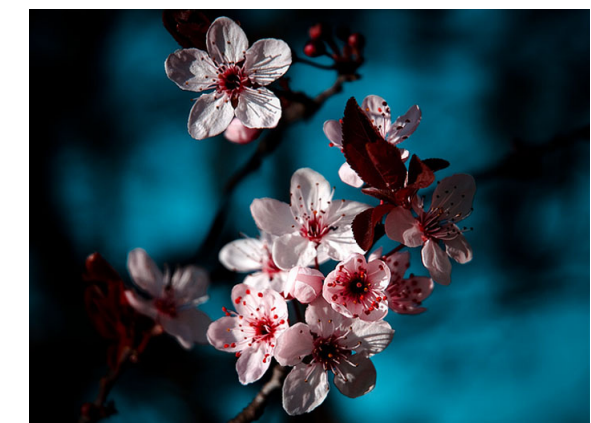
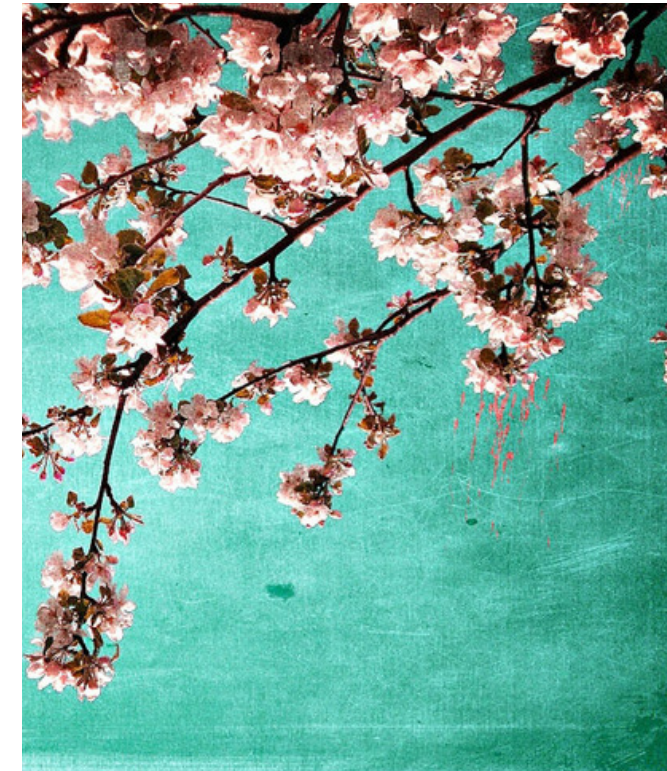

PANTONE®
16-1632 TPX

ORVOKKI

PANTONE®
16-3823 TPX

6. TUOTTEET

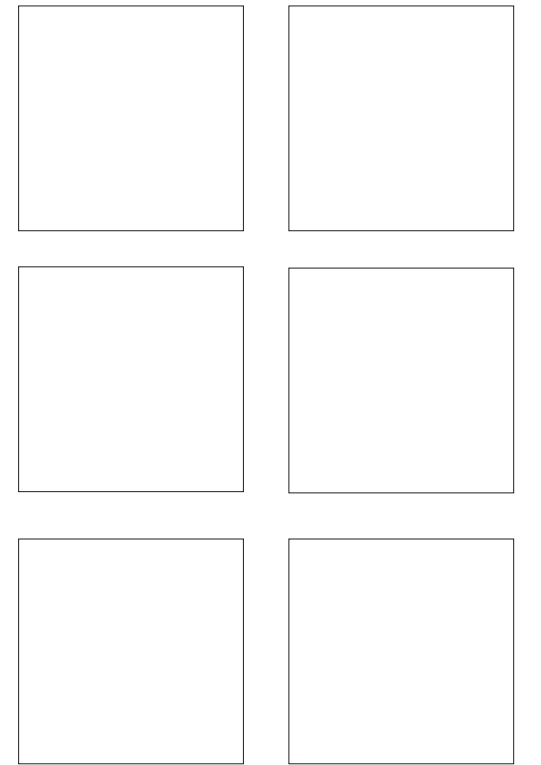
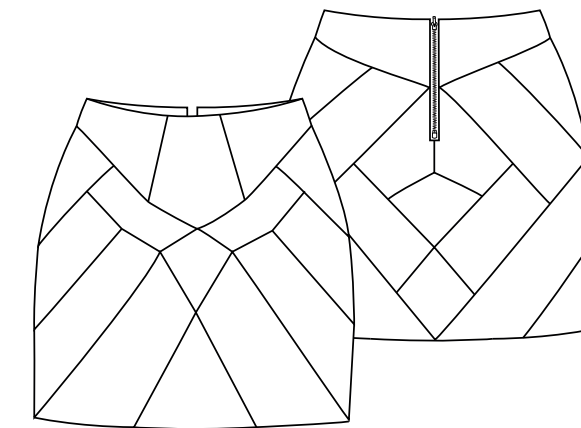
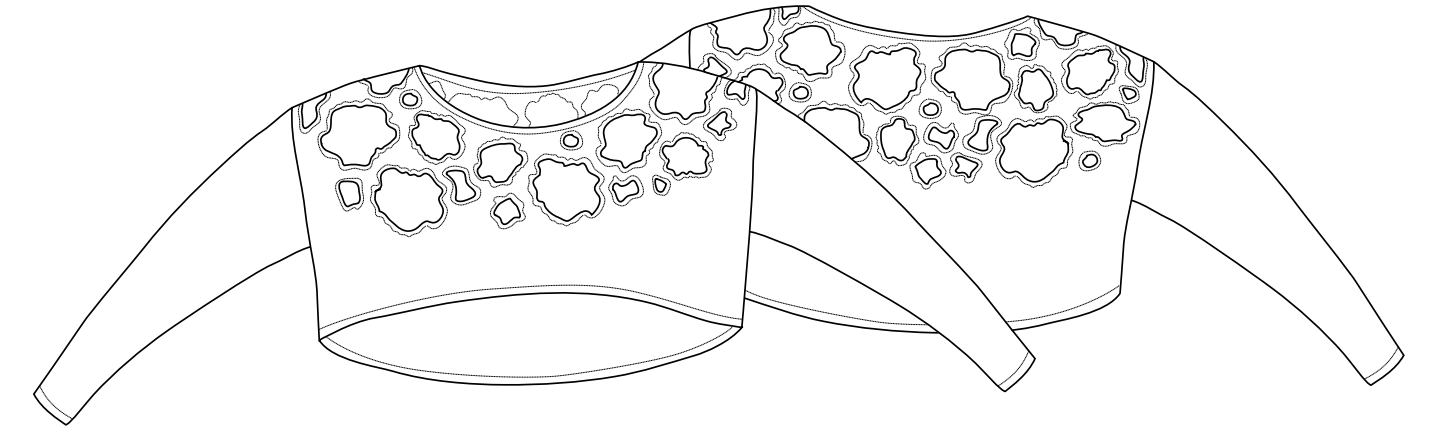
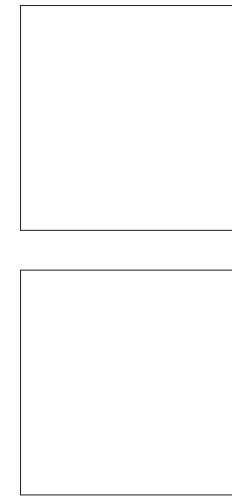

KUKKASEPPELE VUORINEULOSPAITA

Edestä lyhyt ja taka hieman pidempi vuorineulospaita on tehty luonnonvalkoisesta vuorineuloksesta, joka on peräisin Luhdan outlet-myymästä. Paidassa on täyspitkät hihat ja paidan koristelussa on käytetty kierrätetyistä puuvilloista leikattuja kukkia, jotka on aplikoitu päntien ympärille "kukkaseppeleeksi". Kankaasta leikatut kukat on tikattu tuotteen nurjalle puolelle ja leikattu esiin oikealta puolelta.

TILKKUHAME

Tilkkuhame koostuu kuudesta erilaisesta kankaasta. Hameessa on käytetty sekä ylijäämämateriaaleja että kierrätysmateriaaleja. Olen yhdistellyt farkkua, villakangasta ja puuvillakangasta. Hameessa yhdistyvät eriväriset ja -kuosisiset materiaaleit värikkään, mutta harmonisen lopputuloksen aikaansaamiseksi. Hameen leikkauksilla otin pois peruskaavan sivusauman ja muotolaskokset. (Sivusaumattomuutta olen mahdollisuuksien mukaan toteuttanut myös muissa tuotteissa.) Kaikki tilkut on vuorattu ohuella vatiinilla mukkean ja talvisen hameen aikaansaamiseksi. Hame on vuoritettu puuvillalla, koska saumojen värien kontrastierot näkyivät liian selvästi tavallisen vuorikankaan läpi. Hameessa on keskellä takana metallinen vetoketju, joka toimii myös yksityiskohtana.

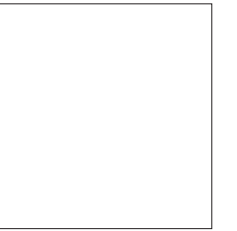
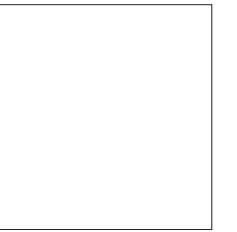
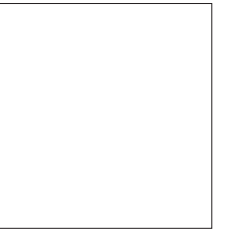
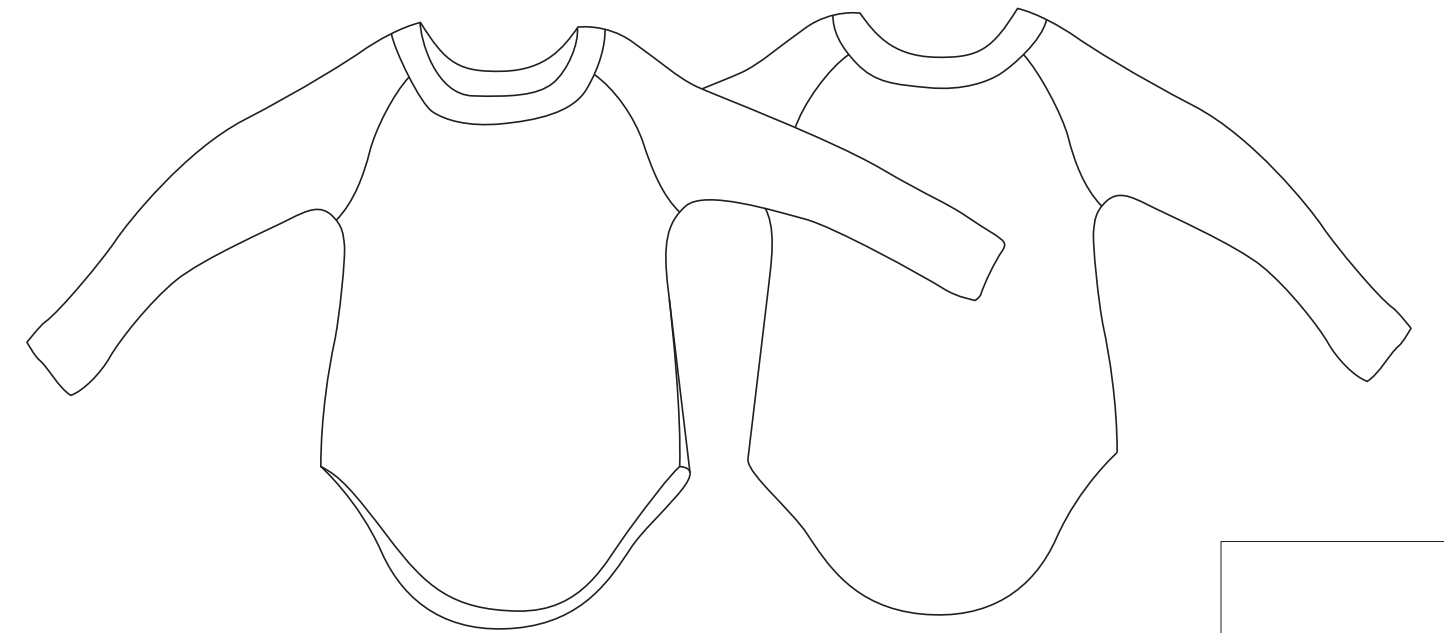
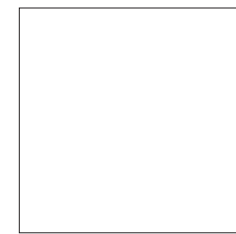
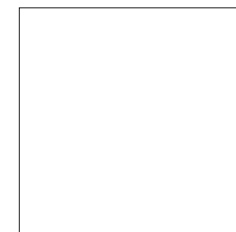
APILAPELTO-NEULEPAITA

Puuvillaisesta matonkuteesta neulottu paita on mitoitukseltaan reilu. Paidassa käytetty matonkude on revitty kierrätetyistä lakanoista ja neulottu käsin paksuilla 10mm puikoilla. Neuleen etureuna on pyöristetty edestä ja taka. Neuleessa käytetyt materiaalit ovat sekaisen kirjavia ja lopputulos näyttää.

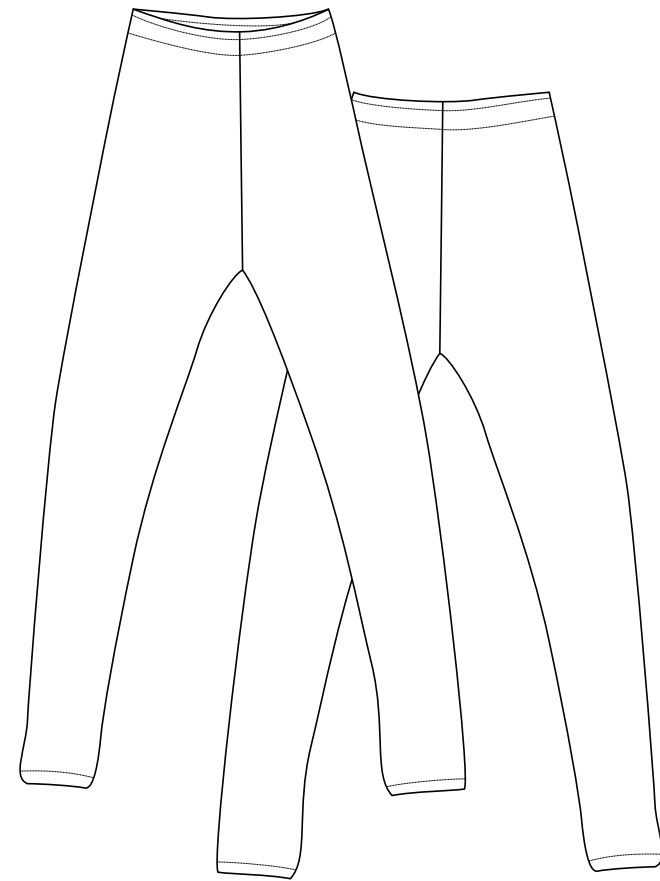
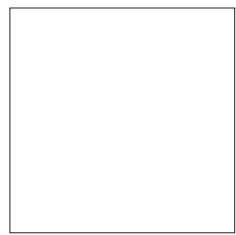
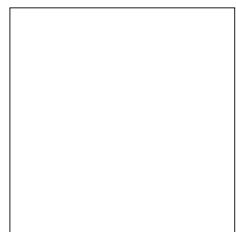
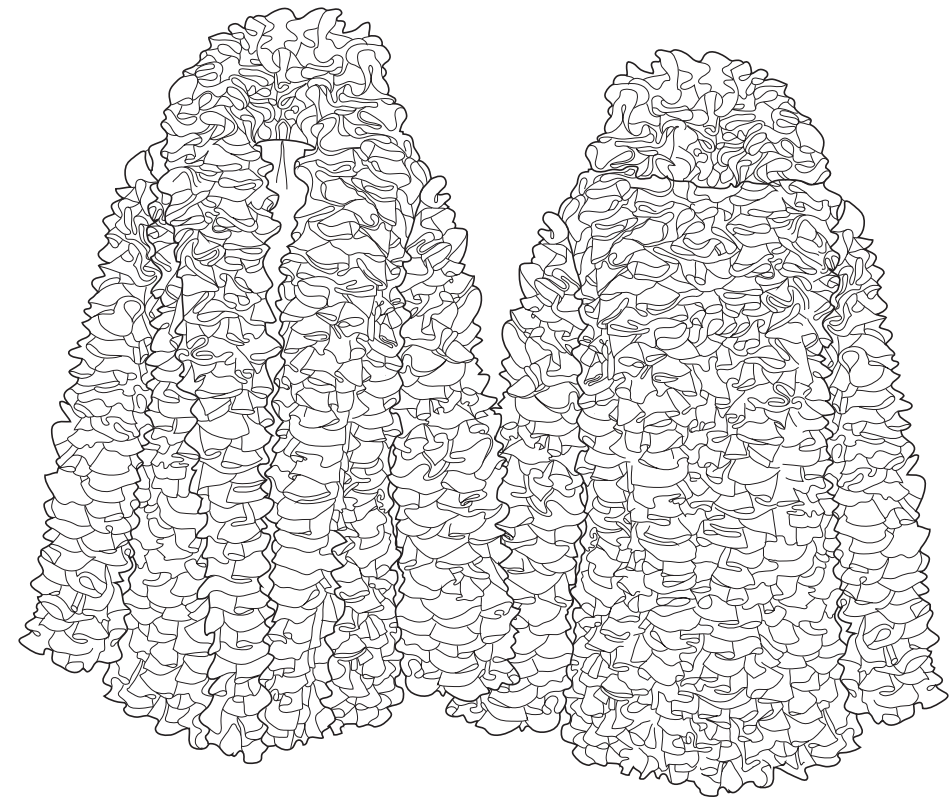
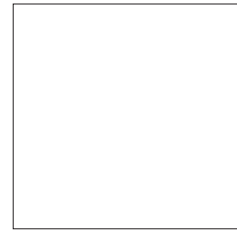
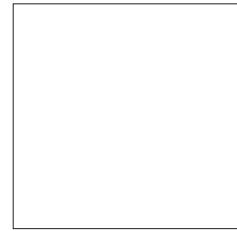
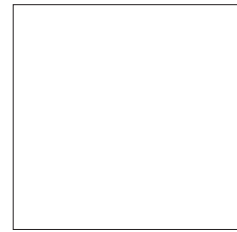
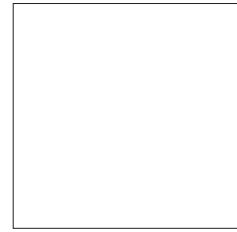
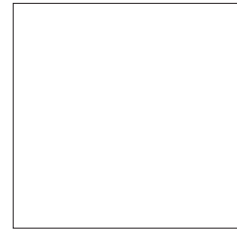

TOPPAHOUSUT

Toppahousut on tehty mintunvihreästä ylijäämäkankaasta ja vuori on kierrätettyä ja värjättyä kierrätyspuuvillaa. Kankaiden välissä on paksu vanu, joka on tikattu kiinni kaarevilla linjoilla. Housuissa on keskellä takana, sekä molemmissa lahkeissa sisäsaumassa piilovetoketjut.

TILKKUTURKIS

Tilkkuturkis oli ensimmäinen tuote minkä suunnittelin heti syksyn alussa. Se on tuote joka on pysynyt ajatuksissani ja luonnostasolla samanlaisena koko opinnäytetyöprosessin ajan. Turkis liitetään perinteisesti talvipukeutumiseen ja tilkkuturkis soveltuu myös ihmisille, jotka eivät aatteidensa vuoksi voi muuten käyttää turkiksia.

Tilkkuturkis on tuote joka kruunaa mallistoni yliampuvuudellaan. Tilkkuturkis koostuu noin 2000 puuvillaisesta kangasympyrästä, jotka ovat halkaisijaltaan noin 10 cm. Materiaalit on vuoria lukuunottamatta kierrätettyjä lakanoita, verhoja ja pöytäliinoja. Valitsin paljon kuosillisia ja värikkäitä kankaita jotka yhdistyvät orgaanisessa pinnassa harmooniseksi värien sekamelskaksi. Tilkkuturkis on ominaisuuksiltaan kuin oikea turkis; se on lämmin, painava ja soveltuu vain kylmiin pakkasilmoihin.

VILLAHOUSUT

Matonkudehousut on neulottu muotoon käsin Nanson villaisesta ylijäämämatonkuteesta. Housujen vyötäröllä on leveä kuminauha ja housut on kokonaan vuoritettu Nanson pilkullisella ylijäämätrikooalla. Housuja saa polvipaikattuina- sekä ilman. Paksut syvänsiniset villahousut ovat helposti yhdistävissä lähes kaikkiin mallistoni muihin tuotteisiin.

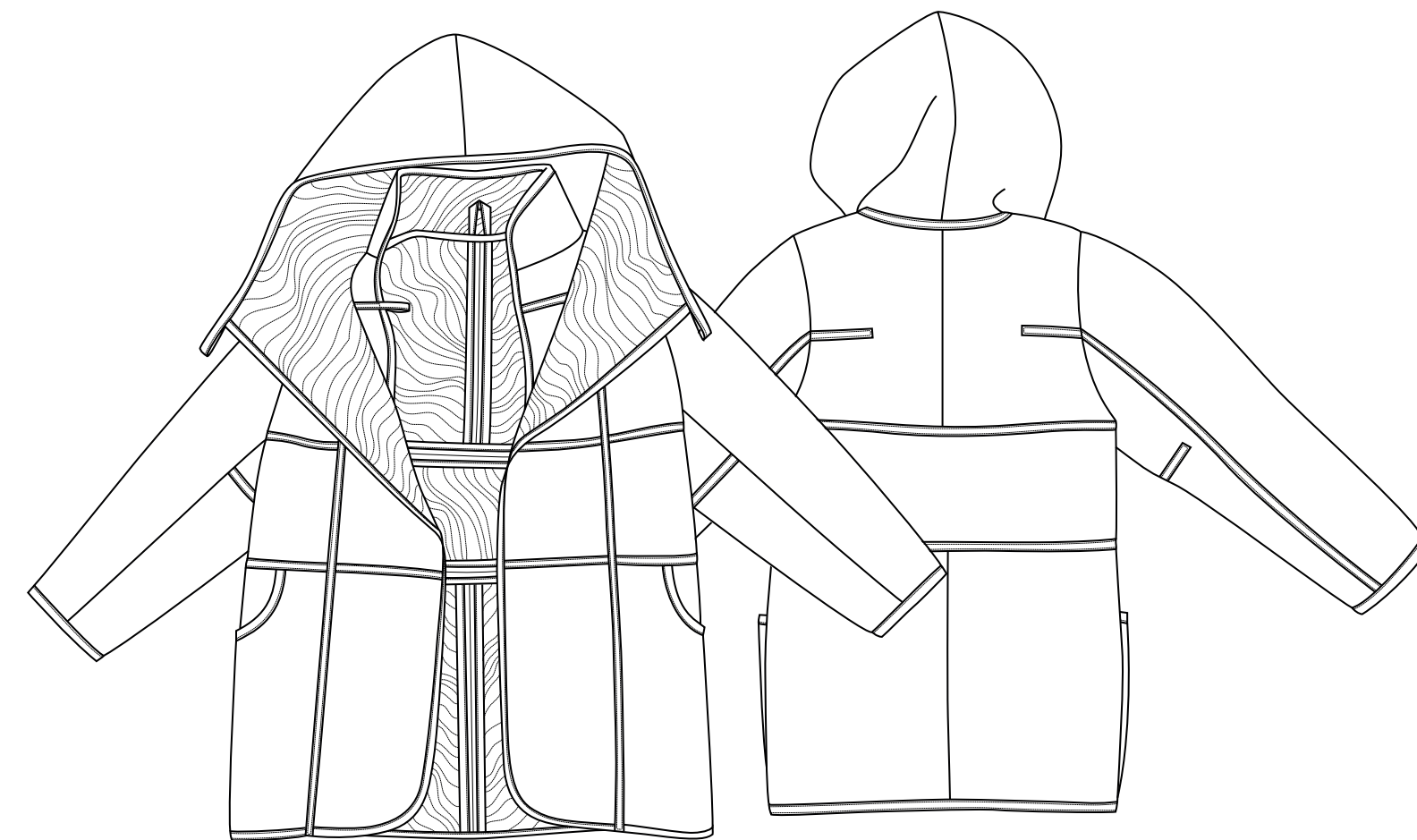

MUSTIKKAMAITO-TAKKI

Mustikkamaidon värisestä villakankaasta ja kierrätyspuuvillasta tehty duffelitakki on malliston arkisin takki. Takki on väljyyksiltään runsas, jotta isommatkin neuleet mahtuvat puettaviksi takin alle. Takin materiaalit (villakangas, tukikangas, vatiini ja puuvillavuori) on yhdistetty toisiinsa tikkaamalla ja liimaamalla jonka jälkeen takin osat on huoliteltu tummansinisellä puuvillavinonauhalla ennen osien liittämistä toisiinsa. Takin saumat ovat näkyvissä takin sisäpuolella. Tummansinistä vinonauhaa olen käyttänyt osien huolittelun lisäksi myös tehosteena takin ulkopuolella. Tummansininen vinonauha tuo takkiin kontrastia. Takin villakangas on peräisin Luhdan outlet-myymälistä. Takissa on iso huppu joka suojaa kylmältä ja edessä on kaksinkertainen kiinnitys. Takin vuorissa olen käyttänyt vanutikkaustekniikkaa.

MINTTU-PAITA

Minttupastillin värisestä neulosmatonkuteesta on neulottu paidan yläosa. Loput paidasta on samanväristä laskeutuvaa neulosta. Helma on pyöristetty edestä ja takaa.

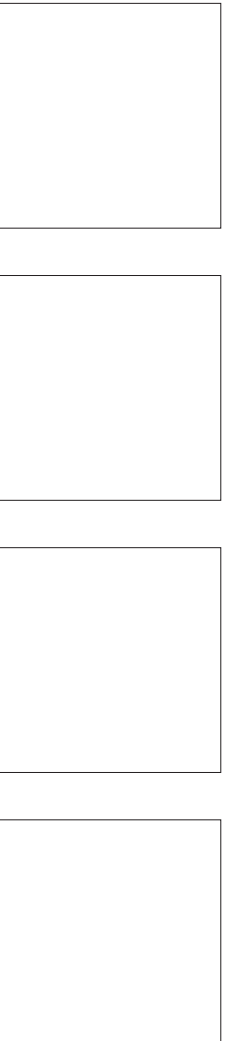
CHENILLE-LEGGINSIT

Vaalean mustikkamaidon väristä neulosta on tikattu yhteen neljä kerrosta ja kerrokset on leikattu auki yksitellen viimeistä kerrosta lukuunottamatta.

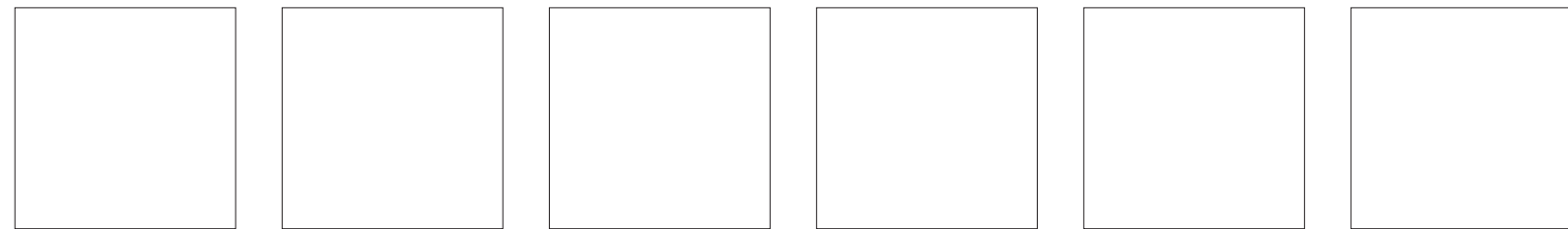
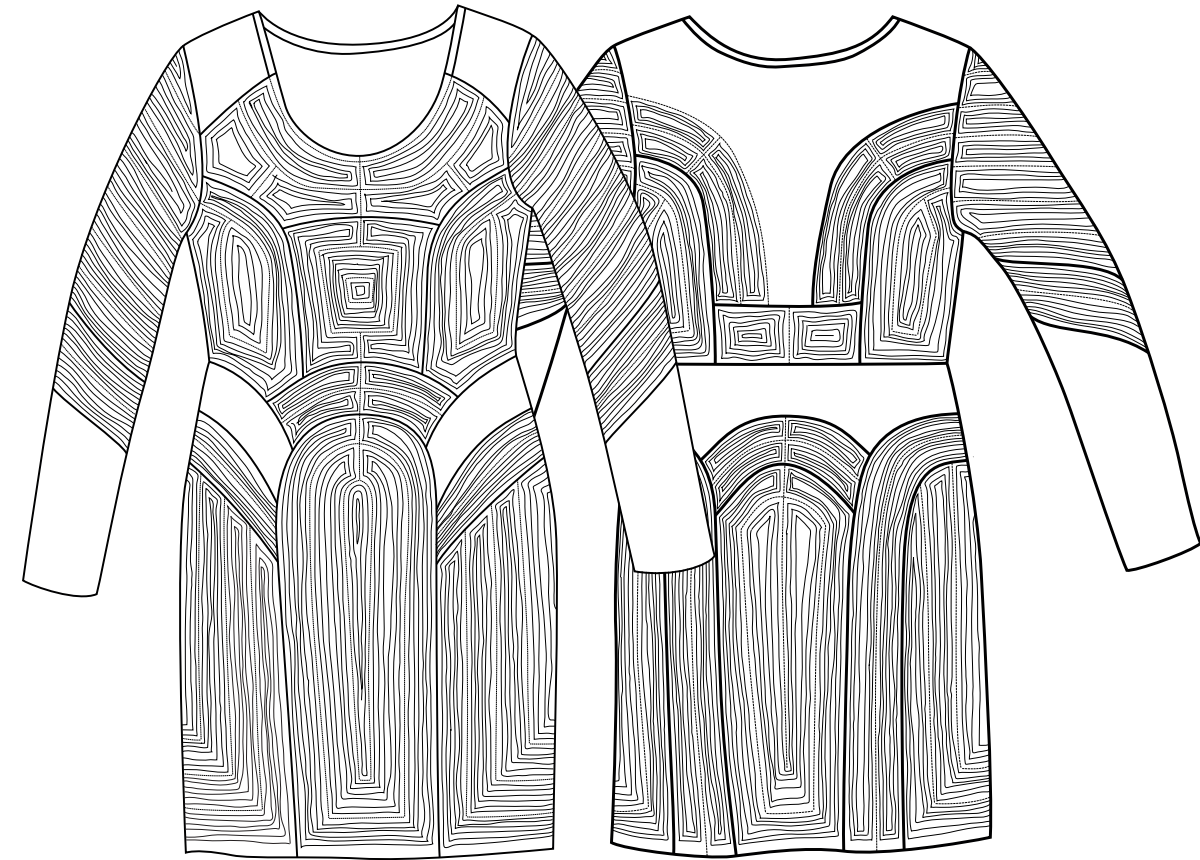

VANILJAJÄÄTELÖ-VILLAKANGASTAKKI

Pitkä, nilkkoihin asti ulottuva villakangastakki on kasattu kolmesta erilaisesta luonnonvalkoisesta villakankaasta, joista yksi on neulospohjainen. Villakankaiden joukossa on myös Vallilalta saatua vaaleaa kukallista sisustuskangasta. Villakankaat ovat peräisin Luhdan outlet-myymälestä ja Voglialta. Vuorikangas on Voglialta. Takin yksityiskohdat muodostuvat pitkistä suikaleista, jotka takin helmassa ja vyötäröllä yhdistyvät tilkkupeiton reunaa muistuttaviksi porrastuksiksi. Takin edessä on neppari kiinnitys.

CHENILLE-MEKKO

Värikkäässä Nanson ylijäämätrikoista valmistetussa mekossa olen käyttänyt kauttaaltaan Chenille-tekniikkaa. Mekko on vartalomyötäinen ja yli pään puettava. Mekossa yhdistyvät herkulliset jäätelöannoksen värit ja kontrastina hempeille sävyille on yötaivaan sinistä. Mekon helma ja hihansuut ovat raakareunaisia, päältä on osittain huoliteltu kaitaleella.

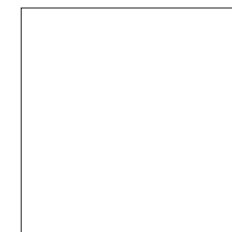
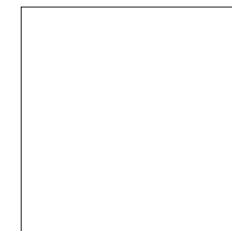
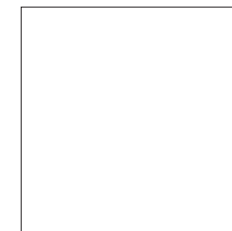
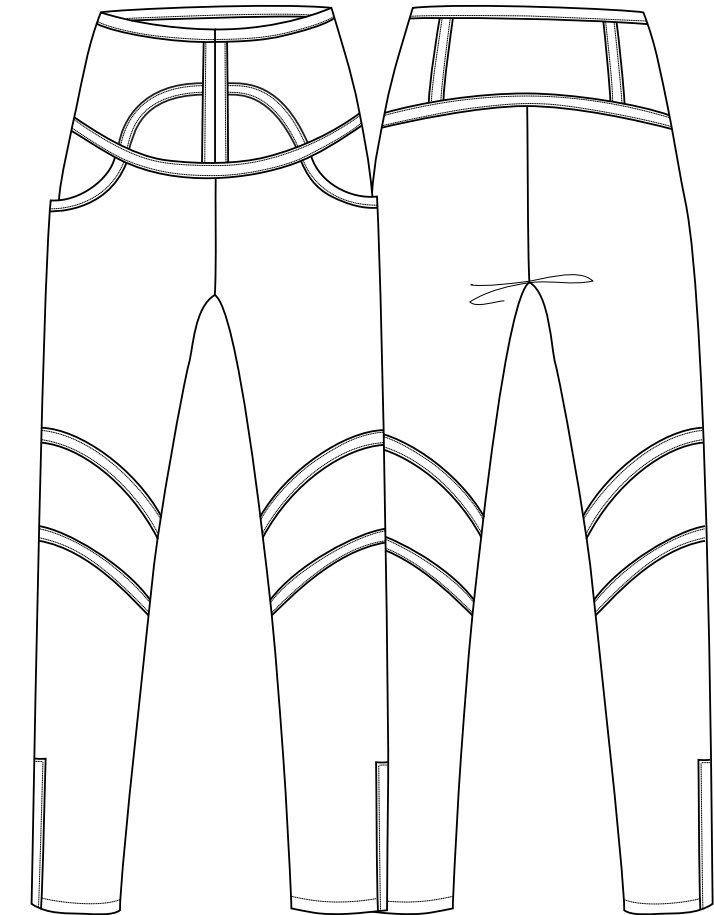

RUUSU-JAKKU

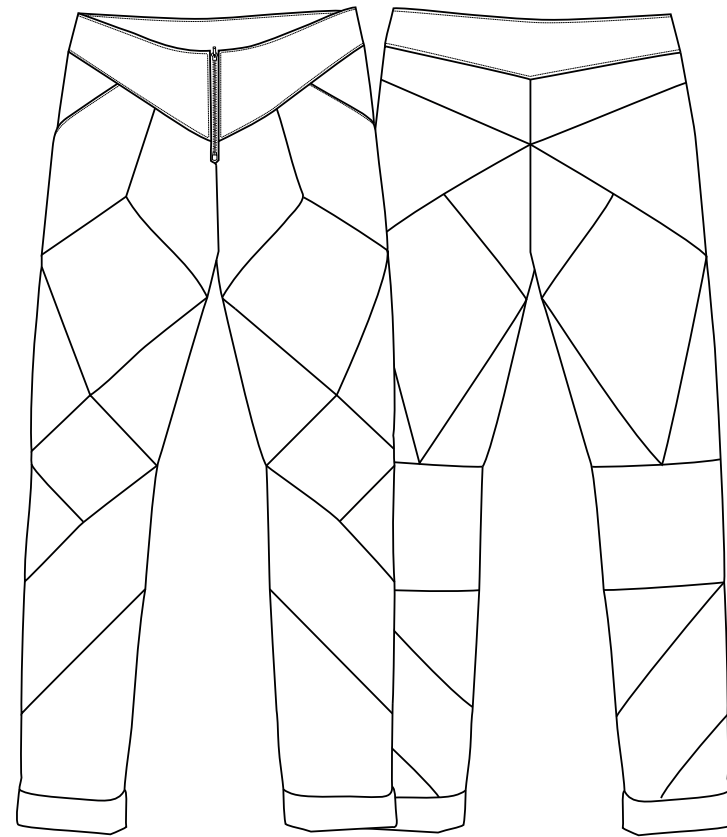
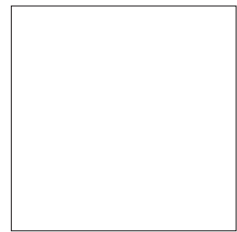
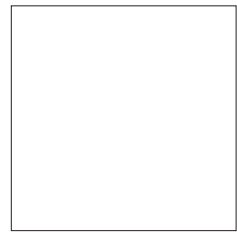
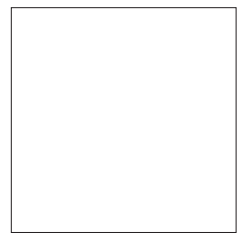
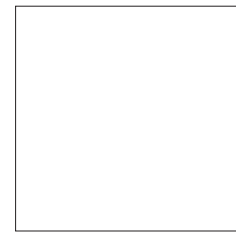
Tummansininen käsin neulottu jakku on neulottu Nanson vil-
laisesta ylijäämämätkuteesta. Takki on vuoritettu Nanson
ylijäämätrikoolla ja koristeltu täytetyillä kukka-aplikaa-
tioilla. Jakussa on täyspitkät hihat ja helman mitta on
alavyötärölle. Jakussa on hakaskiinnitys.

MANSIKKA-MUSTIKKA-HOUSUT

Korkeavyötäröiset ja hyvin istuvat villakangashousut on ommeltu
tummansinisestä villakankaasta. Housujen saumat on ommeltu hou-
sun oikealle puolelle ja huoliteltu vaaleanpunaisella vinonau-
halla aivan kuten Mustikkamaito-takissa. Kaikki palaset on vuo-
rattu kierrätyspuuvillalla, jotta housujen pitäminen paljaalla
iholla ei villakankaan takia olisi epämiellyttävää.

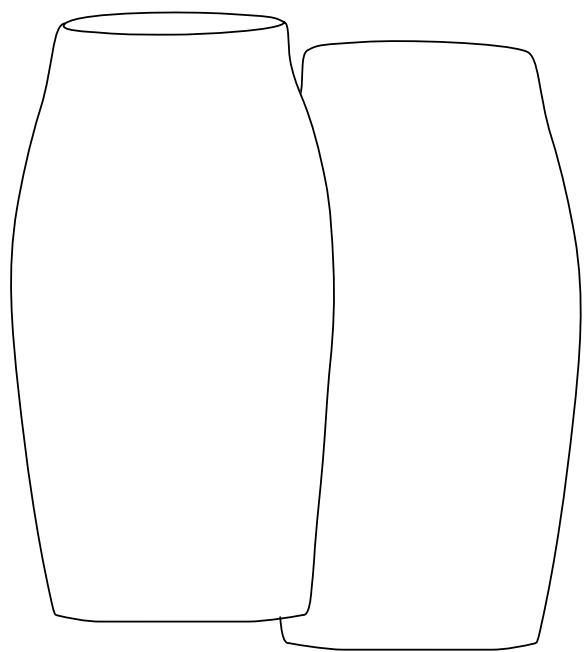
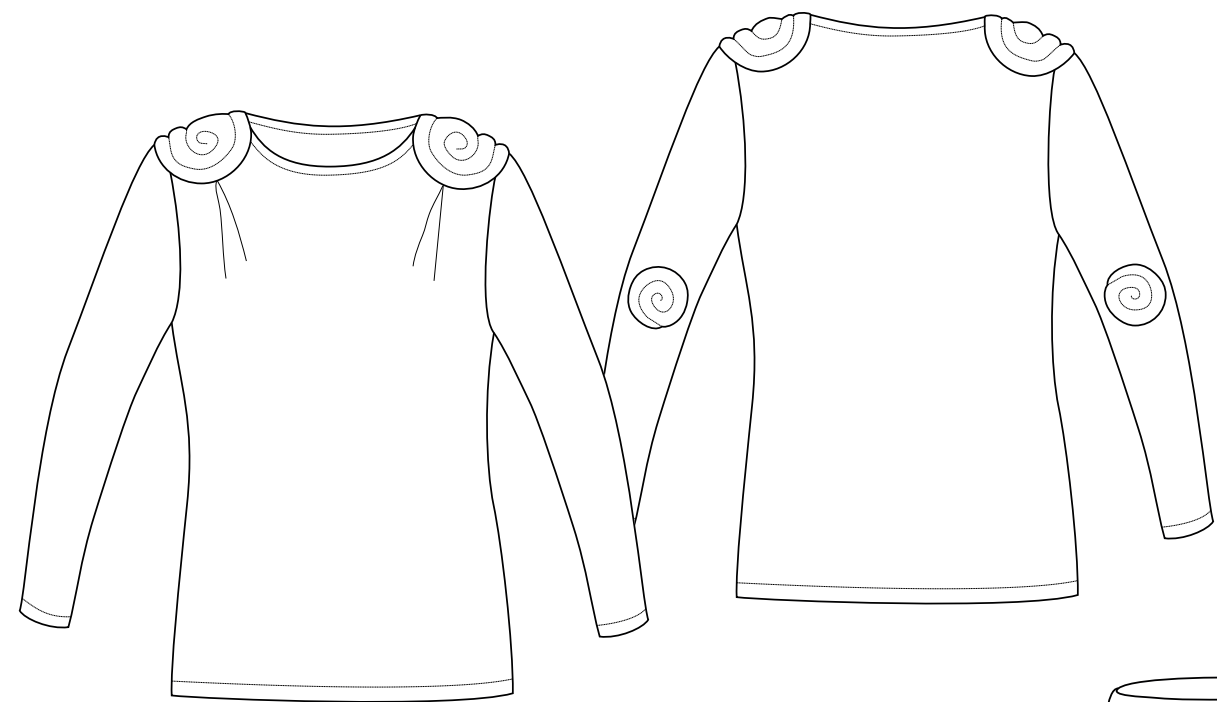
CHENILLE-TOPPI

Luonnonvalkoisesta Nanson trikoosta valmistettu toppi on kauttaaltaan chenille-tekniikkaa. Neljä kerrosta trikoota on tikattu yhteen ruudukoksi ja ruudut on leikattu auki kerroksittain. Topin kädentiet, pääntie ja helma ovat raakareunaisia, samoin kuin saumanvarat topin sisäpuolella.

TILKKUFARKUT

Tilkkufarkut on kasattu kokoon Voglian farkkupaloista. Farkkujen haarapala on Vallilalta saamastani kangaskirjasta saatu pala, joka oli niin hieno, ja sitä oli niin vähän, että halusin sijoittaa sen näkyvälle paikalle housujen haaroihin. Farkuissa on edessä metallinen vetoketju, joka on jätetty näkyviin ja toimii yksityiskohtana.

SIMPUKKAPAITA

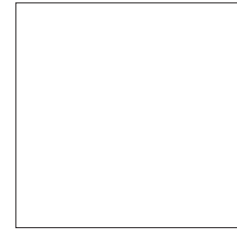
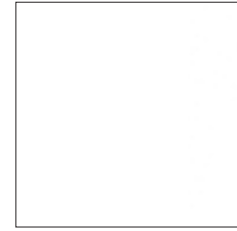
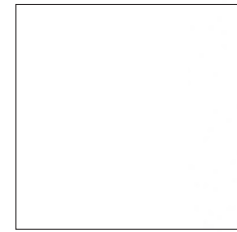
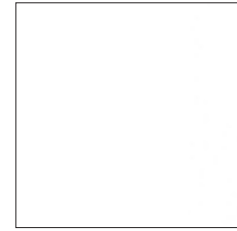
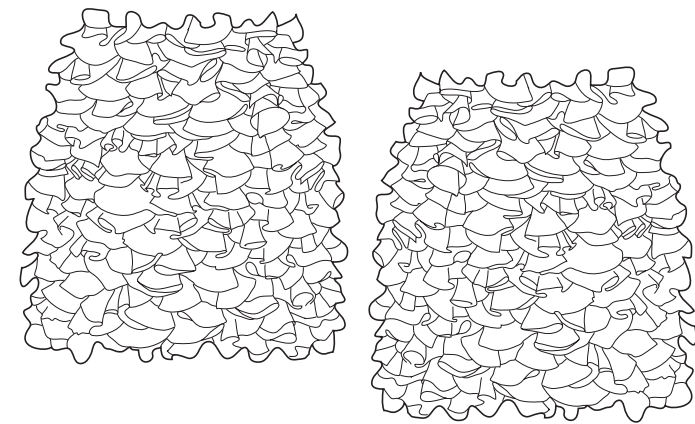
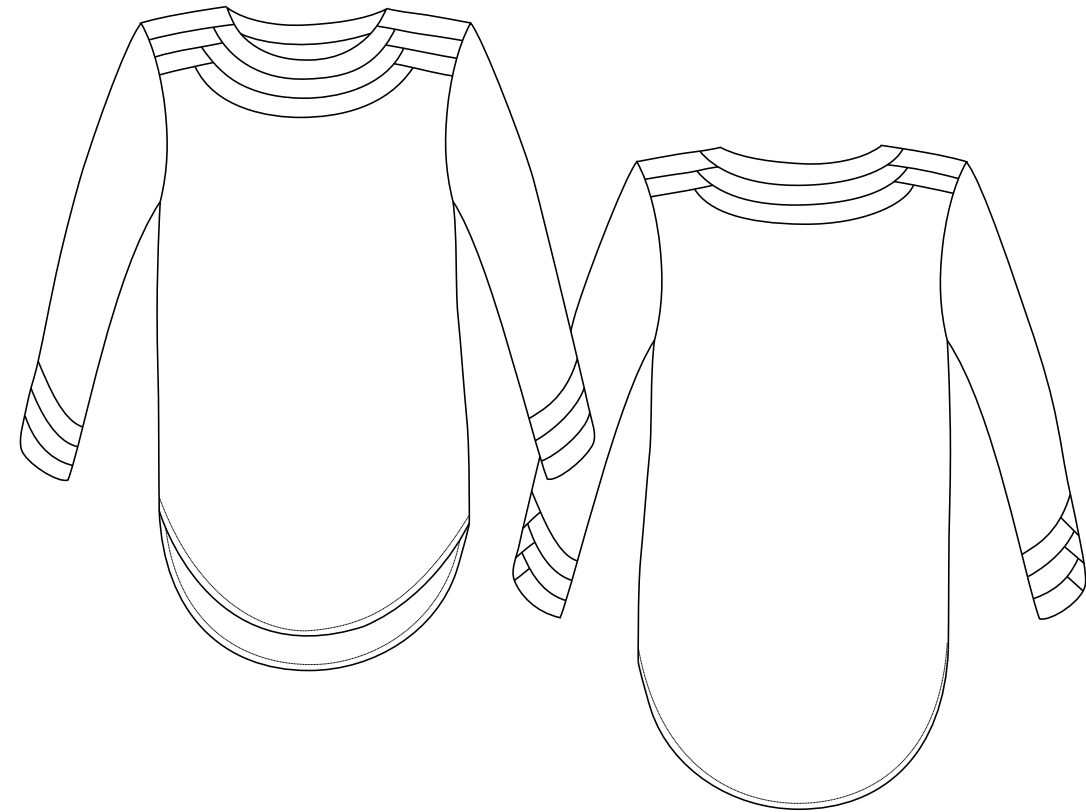
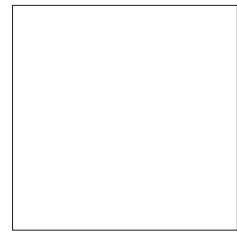
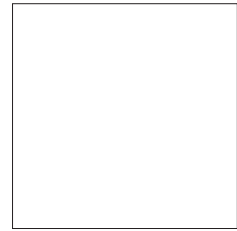
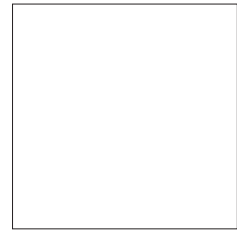
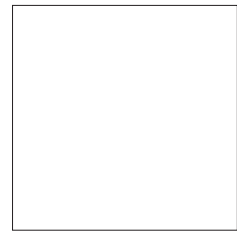
Simpukkapaita on tehty vaaleanlilasta neuloksesta. Olkapäillä ja kyynerpäissä on vanutikkaustekniikalla toteutetut puuvillakankaiset simpukka toppaukset.

ÄPILAPELTO-HAME

Äpilapelto-hame on korkeavyötäröinen kynähame, joka on käsin neulottu kierrätetyistä värikkäistä lakanoinista. Hame on vuoritettu Nanson ylijäämätrikoolilla, joka on värjätty muihin sävyihin sopivaksi.

TILKKUPAITA

Tilkkupaidassa yhdistyvät neuloske erilaiset puuvillakankaat. Paidan kaula-aukon sekä kädenteiden ympärillä kulkee puovillatilkkuista tehdyt tilkkukoristeet. Paidan helma on pyöristetty edestä ja takaa.

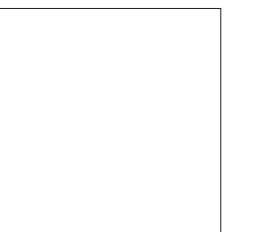
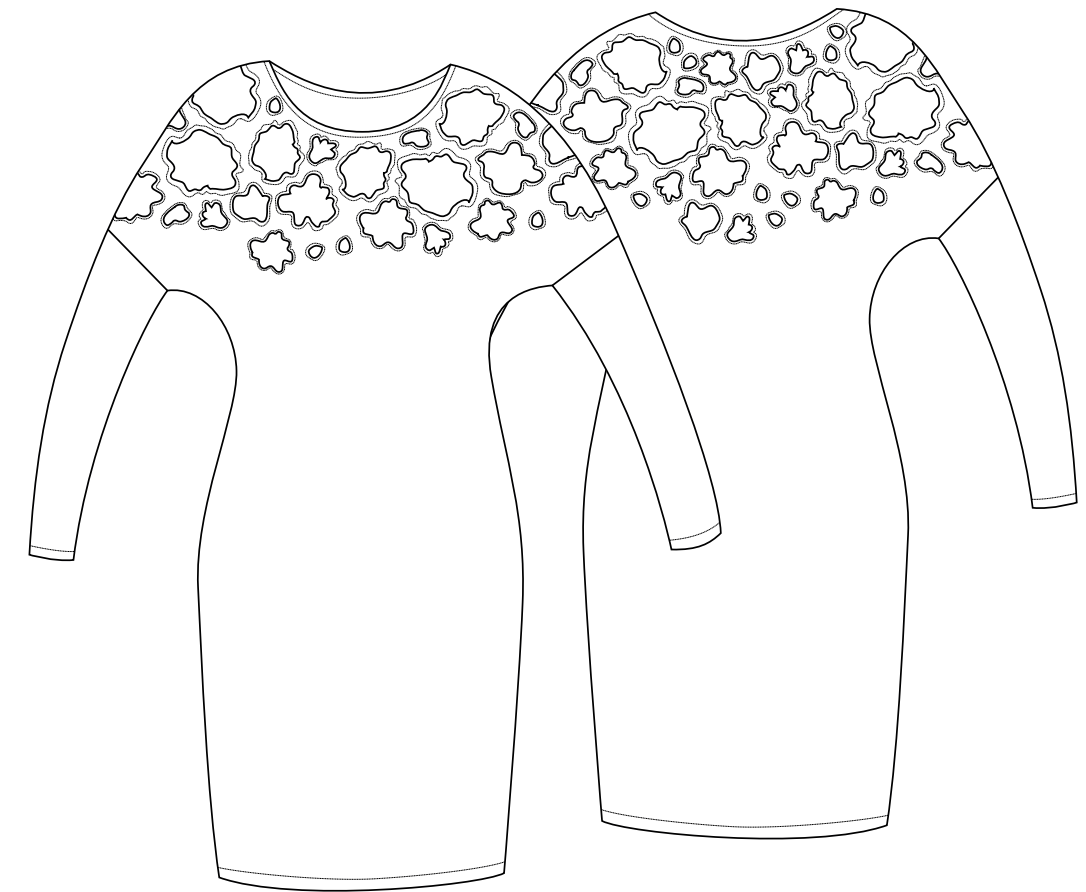
TURKISHAME

Tilkkuturkistekniikalla toteutettu korkeavyötäröinen minihame on valmistettu värikkäistä kierrätetyistä puovillakankaista.

KESÄYÖ-MEKKO

Kesäyö-mekko on ommeltu yönsinisestä villaneuloksesta. Mekon yläosaa koristaa puuvillasta leikatut kukkaset, jotka on aplikoitu mekon nurjalle puolelle. Kukkaset on leikattu esiin mekon oikealta puolelta.

7. ARVIOINTI

Opinnäytetyön tekeminen on ollut työntäyteinen prosessi. Ylijäämämateriaalien, kierrätysmateriaalien ja tilkkutekniikoiden parissa työskenteleminen on ollut haastavaa, mutta antoisaa. Olen taustatutkimukseni kautta oppinut paljon mm. ylijäämämateriaaleista ja kestävästä kehityksestä vaatesuunnittelussa. Aiheen valitsemisen suhteen olen onnistunut hyvin, koska se jaksaa innostaa ja inspiroida minua edelleen.

Jos mahdollista, haluan tulevaisuudessakin jatkaa työskentelyä hukkamateriaalien parissa. Freelance-suunnittelijana voisin tarjota yrityksille suunnittelupalvelua, jossa yritysten varastoissa lojuvat ylijäämämateriaalit saataisiin hyödynnettyä. Myös oman yrityksen ja vaatemerkin luominen kiinnostaa minua.

Alkuperäinen ja tärkein itselleni asettama tavoitte oli ottaa opinnäytetyöstä kaikki irti ja tehdä mallisto, joka todella kuvastaa minua suunnittelijana ja tekijänä. Siinä tavoitteessa olen onnistunut hyvin. Olen hyödyntänyt osaamistani mahdollisimman laajasti ja kokonaisuus todella näyttää minulta. Opinnäytetyö saattaa olla (toivottavasti ei ole) viimeinen mahdollisuus toteuttaa täysillä itseään.

Vaikka mallistoni onkin pientuotantoon soveltuva materiaalien ja tekniikoiden takia, toivon, että mahdollinen työnantajani kuitenkin näkee työni kautta minussa myös potentiaalia teolliseksi suunnittelijaksi.

Antoisaa oli materiaalien hankintaprosessi. Voglialla vierailu oli erittäin mieluinen ja sain yksityiskohtaista tietoa yrityksen toiminnasta. Yllättävää oli ylijäämämateriaalien määrät. En ollut projektin alussa tietoinen, että ylijäämää saattaa jäädä leikkuulinjastoilta useita kymmeniä metrejä. Olin siinä uskossa että ylijäämä on vain leikkurita syntynyttä silppua.

Haastavinta työnteossa oli aikatauluissa pysyminen. Osa tekniikoistani olivat aikaavievempiä kuin olin arvioinut. Prosessi on kuitenkin pysynyt lähes hallinnassa loppuun asti ja olen työni aikana ottanut opikseni useita aikataulutukseen liittyviä asioita.

Ajatus mallistosta ei juurikaan ole muuttunut prosessin aikana mutta se on kehittynyt ja olen erittäin tyytyväinen lopputulokseen.

LÄHTEET

KIRJALLISET LÄHTEET

Allen Heather L., 1998, Weaving Contemporary Rag Rugs

Guerrier Katherine, 1992, Tilkkutyö ja vanutikkaus

Hallgren Ann-Kristin, Olsson Annhelén, 1988, Kauniita räsymattoja

Houck, Carter, 1991, Guilt The Encyclopedia illustated

Mackenzie Dorothy, 1991, Green Design, Design for the Environment

Marja Tetri-Natunen, artikkeli Pohjoismaiset arvot vahvoina tulevissa trendeissä, Muotimaailma syksy 2010 (www.muotimaailma.fi)

Meskanen Ulla, 2000, Tilkkutyöt taiteena sovellus ittenin väririnnastuksiin, Pro gradu tutkielma

Paakkunainen Riikkamaria, 1995, Vaatteiden ympäristöhaitat -Miten suunnittelija voi vaikuttaa

Suojanen Ulla, 1995, Vihreät tekstiilit

Yates Marypaul, 1996, Textiles, A Handbook for designers

SÄHKÖISET LÄHTEET

www.vihreatvaatteet.com

www.style.com

www.wikipedia.fi

http://blog.websitetemplates.bz/website_templates_news/spring-collection-from-deviantart.html

http://www.genafatley.com/gallery-detail.php?cat=0&ID=4

http://www.redpaperquilts.com/2009/11/purple-patch-guilt-progress.html

http://www.kaspaikka.fi/koti/amjarvi/tekstiilitjaymparisto/tekstiilitjaymparisto.htm

SUULLISET JA PAINAMATTOMAT LÄHTEET

Pajunen 2011, Päivi Pajusen sähköpostihaastattelu (Nanso Group)

INSPIRAATIO LÄHTEET

Artikkeli Me suunnittelijat, Elle-tyyli -palstalle lokakuu 2010 Elle (www.elle.fi)

Hevier Daniel, 1984, Minne kaikki jäätelökauppiat menevät talveksi, slovakinkielinen alkuteos Kam chodia na zimu Zmrzlinári (Mladé leta 1984)

KUVALÄHTEET

Allen Heather L., 1998, Weaving Contemporary Rag Rugs

Morgan Cynthia, 1995, A Quilters Journey, Inspiration To Culmination

Kaffe Fasset, 2001, Tilkkutöiden taikaa

Testa Fulvio, 1979, Siellä missä jäätelö kasvaa

KIIITOKSET

äiti, isä, mummu, pappa

Julia Reuter, Elina Onkinen, Janni Vepsäläinen, Ahti Kaukonieni,
kansaopiskelijat

Esa Lukala, Kia Koski, Marjut Ylimäyry, Heikki Saros

Terttu Meuronen, Sirkka-Liisa Hölttä

Päivi Pajunen (Nanso Group), Voglia, Vallila interior